

KIRMIZI BEYAZ

HAYAT KÜLTÜRÜ DERGİSİ

16

2013
SONBAHAR

* DERİN BİR HÜZNÜN
TOPRAKLARI: ENDÜLÜS

* HÖNKAR KASRI

* BİR PEYGAMBER MESLEĞİ:
TERZİLİK

* YENİ NESİL UÇAK
TASARIMLARI

albayrak

ANADOLUNUN MAYASI
YUNUS EMRE

ANADOLU'NUN MAYASI: YUNUS EMRE

Duru bir ifadeyle gönüllere girmek her kalemin harcı değil. Bugün yaşadığımız iletişim problemlerini düşünecek olursak sevgiyi öğütleyen sözlerin değeri daha iyi anlaşılıyor. Anadolu'nun manevi büyükleri zor zamanlarda sınımlanacak liman ve yol göstericilerdir. Kırmızı Beyaz'ın bugüne kadar sizlere ulaştırdığımız sayılarında bu toprakların manevi harcını karan isimlere yer vermeye gayret ettik. Yunus Emre bu toprakların irfanını en güzel özetleyen isimlerin başında geliyor. İç karışıklıklarla çalkalanan bir dönemde umut ışığını güçlendiren isimler sahip olduğumuz gerçek değerlerdir. Yunus Emre'nin Anadolu'nun farklı yerlerinde mezarı olduğu iddia edilir. Bu bile gönüllere ne kadar yerleştiğinin ve paylaşmadığının göstergesidir. Değerlerimizi yeniden hatırlamak için vesilelere ihtiyaç duyuyoruz ve Kırmızı Beyaz'da böyle bir vesile olma çabamızı sürdürüyoruz.

Sadık Yalsızuçanlar'la yaptığımız röportajda kendisi Yunus Emre'yi Türkçe'nin mihenk taşı olarak görüyor. Gerçekten de yüzyıllara dayanan bir çınar olan dil anlaşmamızın ötesinde ortak bir ruha sahip olmamızda da önemli bir role sahip. Yunus Emre'yi farklı bir gözden yeniden tanımanızı tavsiye ediyoruz.

Kırmızı Beyaz bildiğimiz ama dikkatli bakmadan geçtiğimiz değerlerimizi de gözler önüne getiriyor. Sonbaharı kapsayan bu sayıdaki mekân ve etkinlik önerileri eminim ilham verecektir. Yenilenen Yeni Camii Hünkâr Kasrı ve kuş gözlemciliği dosyamız bunlardan sadece ikisi.

Albayrak Grubu'nun kurumsal dergisi olarak anlattığımız her hikaye aynı zamanda farklı sektörlerdeki çalışmalarımızın özünü oluşturuyor. Farklı coğrafyalarda farklı sektörlerde insanlara hizmet sunan bir aileyiz. Hayatı kolaylaştırmayla ve daha güzel bir dünyanın oluşmasıyla yakından ilgilimiz. Öğrendiklerimizi öğretmek ve bilmediklerimizi öğrenmek vazgeçilmez tutkularımız. Bu nedenle her Kırmızı Beyaz'ı farklı yerlere ve kültürlere yaptığımız bir yolculuk olarak görüyoruz. Silikon Vadisi, Endülüs ve Göynük bu yüzden kendine aynı anda yer bulabiliyor.

Dergi sayfalarımızda birbirinden ilginizi çekeceğini düşündüğümüz hikayelere yer veriyoruz. Usta bir terzinin hikayesi bize bu sayıda hayatın içinden bir portreyi getiriyor. Sayfalar ilerleyince ömrünü tarihe vakfetmiş değerli bir bilim adamı size sesleniyor.

Geçmiş kuru kuruya överek bugüne ilişkin dersler ortaya koymazsak ondan yeterince faydalanmamış oluruz. Aynı şekilde geleceği geçmişe bakmadan tasarlamak da bizi hayal kırıklıklarına götürür. İkisi arasında bir denge oturtmak sanırım şahsi ve içtimai sorumluluklarımızın ön sıralarında geliyor.

Albayrak Grubu bünyesinde yakın zaman içinde yaşanan iki gelişme, projelerle ilerlemenin toplumlar arasında bağları ne denli güçlendirebileceğini gösteriyor. Yeni Şafak Gazetesi'nin internet üzerinden Arapça yayına başlaması yüzyıllara dayanan tarihi bağlarımıza güç katan bir gelişme oldu. Yine tarihi ve kültürel bağlarla uzaktaki yakınımız Pakistan'daki Albayrak girişimleri kardeşliği sözde bırakmamanın güzel bir örneği oldu. Sizi dergimizin sayfalarıyla baş başa bırakırken Kurban Bayramınızı da tebrik ediyorum. Bu bayramın sevdiğimiz kişiler ve toplumlarla aramızda yakınlıklar kurmak için vesile olmasını temenni ediyorum.

Dr. Ömer Bolat
Albayrak Grubu
Genel Koordinatörü

ALBAYRAK ÖRNEK PROJELERİNE PAKİSTAN'DA DEVAM EDİYOR

Pakistan, 8.5 yılda 500 bin konut üreten TOKİ'yi örnek alacak. Başbakan Navaz Şerif, Şehircilik Bakanı Bayraktar'a 'Tecrübeleriniz bize önemli destek sağlayacaktır' dedi. Şerif, ekonomi alanında desteği için Türkiye'ye teşekkür etti.

Pakistan, 200 milyona yaklaşan nüfusun yaşadığı ülkede konut sorununu çözmek için Toplu Konut İdaresi (TOKİ) modelini örnek alacak. Pakistan'a resmi ziyarette bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar ve beraberindeki bakanlık yetkilileri, Ak Parti İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak ile Albayrak Holding Yönetim Kurulu üyelerinin de katıldığı heyeti kabul eden Pakistan Başbakanı Nawaz Şerif, Türkiye'de 8.5 yılda 500 bin konut üreten TOKİ modeliyle yakından ilgilendiklerini söyledi.

Pakistan Başbakanı Nawaz Şerif, Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'a TOKİ' modelinin Türkiye'deki başarısını örnek alarak Pakistan'da da federal hükümetin benzer bir yapılanmayla toplu

konut idaresi başkanlığını oluşturacağını belirterek, 'Sayın bakanın bu konudaki tecrübeleri bize önemli destek sağlayacaktır' dedi.

Heyetler arası toplantı öncesi konuşan Pakistan Başbakanı Nawaz Şerif Türk heyetinin ülkede bulunmasından duyduğu memnuniyeti dile getirdi. Şerif, 'Türkiye ve Pakistan'ın sarsılmaz dostluğu bizim önümüzdeki 5 yıllık iktidarımızda ortak projeler ve ikili anlaşmalarla çok daha güçlenecektir. Sayın bakanın buraya gelerek bize toplu konut ve kentsel dönüşümle ilgili birikimlerini paylaşması önümüzdeki hafta Türkiye'ye yapacağım ziyaret öncesi son derece önemlidir.

Çevre ve Şehircilik bakanı Erdoğan Bayraktar ziyaret kapsamında Penjap eyaleti başkenti Lahor'da Türk şirketleri tarafından gerçekleştirilen katı atık yönetimi ve toplu taşıma ile Metrobüs projelerini de yerinde inceledi.

TÜMOSAN

6 SİLİNDİRLİ YENİ TRAKTÖRÜYLE HASAT YAPACAK

Pakistan, 8.5 yılda 500 bin konut üreten TOKİ'yi örnek alacak. Başbakan Navaz Şerif, Şehircilik Bakanı Bayraktar'a 'Tecrübeleriniz bize önemli destek sağlayacaktır' dedi. Şerif, ekonomi alanında desteği için Türkiye'ye teşekkür etti.

Pakistan, 200 milyona yaklaşan nüfusun yaşadığı ülkede konut sorununu çözmek için Toplu Konut İdaresi (TOKİ) modelini örnek alacak. Pakistan'a resmi ziyarette bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar ve beraberindeki bakanlık yetkilileri, Ak Parti İstanbul Milletvekili Osman Aşkın Bak ile Albayrak Holding Yönetim Kurulu üyelerinin de katıldığı heyeti kabul eden Pakistan Başbakanı Nawaz Şerif, Türkiye'de 8.5 yılda 500 bin konut üreten TOKİ modeliyle yakından ilgilendiklerini söyledi.

Pakistan Başbakanı Nawaz Şerif, Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'a TOKİ' modelinin Türkiye'deki başarısını örnek alarak Pakistan'da da federal hükümetin benzer bir yapılanmayla toplu konut idaresi başkanlığını oluşturacağını belirterek,

'Sayın bakanın bu konudaki tecrübeleri bize önemli destek sağlayacaktır' dedi.

Heyetler arası toplantı öncesi konuşan Pakistan Başbakanı Nawaz Şerif Türk heyetinin ülkede bulunmasından duyduğu memnuniyeti dile getirdi. Şerif, 'Türkiye ve Pakistan'ın sarsılmaz dostluğu bizim önümüzdeki 5 yıllık iktidarımızda ortak projeler ve ikili anlaşmalarla çok daha güçlenecektir. Sayın bakanın buraya gelerek bize toplu konut ve kentsel dönüşümle ilgili birikimlerini paylaşması önümüzdeki hafta Türkiye'ye yapacağım ziyaret öncesi son derece önemlidir.

Çevre ve Şehircilik bakanı Erdoğan Bayraktar ziyaret kapsamında Penjap eyaleti başkenti Lahor'da Türk şirketleri tarafından gerçekleştirilen katı atık yönetimi ve toplu taşıma ile Metrobüs projelerini de yerinde inceledi.

ALBAYRAK HOLDİNG SAHAYA İNDİ

Her yıl yüzlerce şirketin yarıştığı Corporate Games heyecanı bu yıl 6-8 Eylül'de yapıldı. Geçen yıl iki branşta kurumsal oyunlarda yerini alan Albayrak Holding bu yıl 7 ayrı branşta 37 sporcuyla turnuvada yerini aldı.

Albayrak Holding'i temsil eden sporcular Masa tenisi, Bowling, Koşu, Yelken, Karting, Futbol ve Tenis dallarında yarışacaklar. Kurumsal Oyunlar açılış korteji Cuma akşamı, İTÜ Maslak Stadı'nda saat 19.00'da yürüyüşüyle başladı.

Dünya çapında 26 yıldır yapılan Corporate Games heyecanına Albayrak Holding 3 yıldan beri ortak oluyor. İlk yıl 1, ikinci yıl 2, bu yıl da 7 branşta mücadele etti. Yelkende ilk grupta yarışlara veda eden Albayrak Holding'in sporcuları, futbolda da Armani Park'a 3-0 yenildi. Kartingde Ekrem Altunsay ikinci turda, teniste ise Fatih Teke, 4. turda elendi. Bowlingte ilk gün lider kapatan Albayrak, 2. gün güçlü rakiplerine yenildi.

OTOMOTİV ENDÜSTRİSİNİN TEMELİ ATILYOR

Ulusal ve evrensel bir marka yaratmayı hedefleyen TŪMOSAN, Ar-Ge yatırımlarına büyük önem veriyor ve Ar-Ge çalışmalarını 2004 yılından bu yana, TŪBİTAK'ın desteği ve İTŪ'nün danışmanlığında sürdürüyor. TŪMOSAN Ar-Ge Merkezi, İTŪ Teknokent'te otomotiv alanında faaliyet gösteren ilk uygulama olma özelliğini taşıyor. TŪMOSAN, araç tasarımı şemsiyesi altında sektörde kritik alt sistem olarak kabul edilen dizel motor, transmisyon, elektronik kontrol üniteleri çalışmalarına öncelik veriyor. Otomotiv ana alt sistemlerinin yerli olarak tasarım ve üretiminin gerçekleştirilmesi sonrasında dış kaynaklara bağılı olmaksızın yerli otomobil üretiminde rekabetçi ürünlerin piyasaya sunulabileceği değerlendiriliyor.

3 BÜYÜK LİGİN MAÇLARI TVNET'TE

TVNet dünya futbolunun üç önemli liginden maç yayın haklarını aldı. Arjantin, Belçika ve Ukrayna liglerinden her hafta sonu canlı olarak TVNet ekranlarında yayınlanmaya başladı.

Son yıllarda futbolda özellikle kulüpler düzeyinde gösterdiği

aşama ile dikkat çeken Ukrayna Ligi, Avrupa'nın en köklü liglerinden olan Belçika Ligi ve Güney Amerika'nın en çok ilgi çeken ligi olan Arjantin Ligi TVNet'te futbolseverlerle buluşuyor. TVNet, üç ligden de her hafta en az ikişer maç canlı olarak ekranlara getiriyor.

TVNET'TE FUTBOL ŞÖLENİ

BASLI- YOR... R...

UKRAYNA, BELÇİKA VE ARJANTİN LİG MAÇLARI CANLI OLARAK TVNET'TE!

Ukrayna Ligi

14 Eylül, Cumartesi
16.00 ILLICHIVETS - ZORYA

Belçika Ligi

14 Eylül, Cumartesi
19.00 ANDERLECHT - MECHELEN
15 Eylül, Pazar
15.30 KV OOSTENDE - STANDARD LIEGE

Arjantin Ligi

15 Eylül, Pazar
00.15 BOCA JUNIORS - RACING CLUP
15 Eylül, Pazar
03.15 ARSENAL - RIVER PLATE

tvnet

GERÇEK.

TVNET iPhone, iPad, İnternet, Digtürk 39, D-Smart 41, Teledünya 55, Tivibu 65 ve Türksat 3A'da.

www.tvnet.tv.tr @tvnethaber /gercek.tvnet

YUNUS'U ANLAMAK İÇİN YUNUS OLMALIYIZ

Yunus Emre, Türk dilinin Cebrail'idir diyor Sadık Yalsızuçanlar. Sanırım sadece bu tespit bile bu sayımızda Yunus Emre'yi neden işlediğimizi ve onu neden Sadık Yalsızuçanlar'dan dinlediğimizi anlatmaya kafidir. Hepimizin bildiği ancak yine Yalsızuçanlar'ın ifadesiyle "kavanozun dışında tattığı" bu irfani lezzete daha yakın olabilmek için kuşkusuz dergi sayfaları yeterli değildir. Ancak bunu mütevazı küçük bir adım olarak kabul edip yitik hazinemiz Yunus Emre Hazretleri'ne daha yakından bakmaya çalışabiliriz.

Sizi, Sadık Yalsızuçanlar'ın edebi ve irfani cevaplarıyla süslü bir "Yunus Emre" yolculuğuna davet ediyoruz.

Halil Solak

Mevlana gibi Yunus Emre'nin eserlerinin de içi boşaltılmaya, dar bir çerçeveye hapsedilmeye çalışıyor. Bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ariflerin sözlerinin 'içi boşaltılamaz'. Anladığını sanıp anlamayanların sözlerinin içi boştur. Boş söz de sahibine aittir. Söz, esasen kişinin düzeyinden çıkar. Zaten neresinden çıkarsa dinleyenin de orasına ulaşır. Söz ettiğiniz sorun daha çok Hz. Mevlana ile ilgili olarak yapılmaya çalışılıyor. Hz. Mevlana, Hz. Yunus gibi arifler hakikat ehlidir. Ayna gibidir. Ayna, yetkin insanın sembolüdür. Onlara bakınca herkes kendini görür. Onlarda gördüğü şey, kendisidir. Yunus'a hümanist diyorsa, bakışı hümanistçedir. Heterodoks diyorsa, kendi bakışı heterodoksüdür. Dinsiz diyorsa kendisi öyledir. Hz. Mevlana'ya bakıp güzel bir ârif resmi görüyorsa, kendisinde irfan vardır. Gönlünde Hak tecelli etmiştir. Hz. Mevlana tabii özellikle ABD başta olmak üzere dünyanın pek çok ülkesinde çevriliyor, yayımlanıyor, okunuyor... Bu çabaları yürüten insanlar oldukça farklı eğilim, zihniyet, kişilik ve iklimden. Bir de böylesi ârifler, kitlesele/küresel iletişim ortamlarına girdiğinde, irfanî özü gizleniyor veya algı sorunu varsa dönüştürülüyor, içeriğinden farklı algılanmaya başlıyor. Algı ile ilgili bir sorun var.

Yunus Emre için nasıl bir durum söz konusu?

Yunus Emre ise sadece dünyada değil, bizim memleketimizde de okur-yazarlarca anlaşılıyor. Tam aksi bir yaygın kanı vardır oysa. Yunus, yalındır, rahatça anlaşılabilir, biçiminde. Bu çok yanıltıcı. Benim hadim değil ama âriflerden dinlediğim kadarıyla Yunus Emre, Hz. Mevlana'dan daha öz, daha derince şeyler de söyler. Hani Divân-ı İlahiyât'ında da geçen birkaç beyan vardır görüştüklerine ilişkin: "Mevlana Hüdavendigâr bize nazar kılalı/ O'nun görklü nazarı gönlümüzün aynasıdır" der bir şiirinde. Rivâyet odur ki, Divân-ı Kebir'i, Mesnevi-i Şerif'ini îma ederek, "Biz olsak bu kadar uzun demezdik" demiştir. Hz. Pir de, "Nasıl derdiniz?" diye sorunca Yunus, yine Divân'ında geçen bir ifadeyi söylemiştir: "Et ü derü büründüm / Gelüp sizden göründüm." Hani "Ete kemiğe büründüm..." diye bilinir ya, o, Divan'da böyle geçer. Niyazi Mısrî de, "Bu Niyazi'den de Mevlâ görünür" der. "Hep görünen Dost yüzü / Ondan ayırmam yüzü..." Hz. Mevlana da, Hz. Yunus da vahdet ehli âriflerdir. Ayna gibidirler. Kim bakarsa kendini görür.

Şair, mürşid, hümanist... pek çok Yunus var. Tabir yerindeyse herkesin bir Yunus Emre'si var...

Evet. Dediğim gibi bu bakış açısıyla ilgili 17. yüzyılın Yunus'u diyebileceğimiz Mısrî "Halk içre bir âyineyim herkes bakar bir an görür / Her ne görür kendi yüzün, ger yahşi ger yaman görür" diyor... Sorun burada. Ama Hak ehli âriflerin bir özelliği var. Hakikat kürevi olduğundan, binbir yüzle görünebilirler. Nazım Hikmet, yine Ekberî irfandan gdalanmış olan Şeyh/Kadı Bedreddin'e baktı, bir komünist gördü. Başkası bakar, bir isyancı görür. Başkası bir ârif görür. Onlar da bâzen Kızılbaş görünür, bâzen sünnî görünür. Bâzen irfan ehli görünür, bâzen Melâmet hırkasına bürünür gizlenirler. Mesela Hayyam böyledir. Wittgenstein der ya, "Dil örter" diye. Dile dönüşmesi zaten örtünmesidir. Bir de bu dil, ironiye varacak kertede kalınsa şeraitte sıkı tutunmuş bir zâhid, Hayyam'ı ayaş, dinsiz veya anarşist görebilir. Bu doğrudur demiyorum. Ama bir vâkıa. Yapacak bir şey yok yani!

Yazdığımız kitaplarda, yaptığımız televizyon programlarında hep Yunus'a bir atıf var. Sizin Yunus'la olan rabıtanız nasıl başladı?

Bendeniz 'hayran' sözcüğünü sevmiyorum. "Tarkan hayranı" der gibi. Ama Yunus'a âşığım diyebilirim. Yunus'u ilkin ümmî bir derviş olan babaannemden dinlemiştim. Malatya'nın Çarmuzu mahallesinde, tabanı ve tavanı toprak bir evde yaşardı. Arada cezbe hâsıl olur veya zikre katılınca, "Aşkın odu ciğerimi yakageldi yakagider / Garip başım bu sevdayı çekegeldi çekegider" diye inlerdi. Çocuk belleğime sinmiş bu koku.

Çünkü Yunus'la bağ kurmak için Yunus olmak lazım. Yunus olursan Yunus'ları anlarsın.

Yunus kokusu...

Evet. Yunus o zamanlar leylak kokuyordu. Sonra sonra gül koktuğunu hissettim. Sonra kokusuz, şekilsiz, tatsız olduğunu fark ettim. Hakikat böyledir. Su gibi. Şekli, rengi, kokusu yoktur. Bulunduğu kabın şeklini alır. Kendisi yok olur. O'nu gösterir. Onu, dünyanın en güzel, en yetkin Yunus Emre(ler) 'uzman'ı Dr. Mustafa Tatcı'dan öğrendim. Öğrendim diyorum ya, sadece suretini tanıdım. Çünkü Yunus'la bağ kurmak için Yunus olmak lazım. Yunus olursan Yunus'ları anlarsın. Üniversite yıllarımda çok okudum Yunus'u. Ama boş okumuşum. Hocalarımın hakkını yemek istemem, ama onlar da kavanozu camından yalamaya çalışıyorlardı. Hatta çoğunda böylesi bir çaba bile yoktu. Yıllar sonra Mustafa Tatcı Hoca'nın hazırladığı o görkemli Divan ve İştin Ey Yârenler adlı şerhine yolum uğradı. Kendisinden de lütfettikçe dinledim. Yunus bir umman imiş meğer. Yunus, Türk dilinin Cebrâil'idir. Kır Türkçesini bir irfan dili haline getirmiştir. Bundan bizim okur-yazarlarımızın maalesef haberi yok. Tenhada Yunus okuyan ümmîler, entelektüellerden daha iyi anlıyorlar. Yunus tarzı âşıkâne-ârifâne şiirler söyleyen Elmalılı Vâhib Ümmî mesela, Elmalı belde-sinde, yüzyıllar önce (Yunus'tan yüzyıllar sonra), "Biz Yunus'un sebâkın evliyâdan okuduk / Belli değil gizliyiz şimdi zaman içinde" diyor. Yunus'un dersini, üstatlarımız bize okurdu. Yani, dergâhlarda, tenhalarda ârifler, dervişlerini yetiştirirken, sohbetlerinde Yunus okurlarmış. Şimdi de okuyorlar. Yunus, "Sohbet cânî semirdir" diyor. Ruhu besler... Bendeniz, henüz Yunus denilen o ummanın kıyasına yeni vardım. O ummana karılmadan da bir 'rabîta'dan söz etmek çok zor...

Sizin dünyanızda Yunus Emre nerede duruyor?

Dilerseniz, benim Yunus karşısında nerde durduğumu bir başka Yunus'tan, Niyazî Mısıri'den cevaplayayım. Bendenizin halini iyi anlatıyor bu şiir:

Nâdânı terketmeden yârânı arzularsın
Hayvanı sen geçmeden, insanı arzularsın.
Sen bu evin kapısın, henüz bulup açmadan
İçindeki kenz-i bî-pâyânı arzularsın
Taşra üfürmekle yalınlanır mı ocak?
Yüzün Hakk'a dönmeden ihsâmı arzularsın
Dağlar gibi kuşatmış benlik günahı seni
Günahını bilmeden, gufrânı arzularsın
Cevizin yeşil kabını yemekle tat bulunmaz
Zâhir ile ey fakih Kur'ân'ı arzularsın
Şerbeti sen içmeden sarhoş u mest olmadan
Nice Hakk'ın emrine fermânı arzularsın
Gurbetliğe düşmeden mihnete sataşmadan
Kebap olup pişmeden büryânı arzularsın
Yabandasın evin yok bir yanmış ocağın yok
Issız dağın başında mihmânı arzularsın
Ben bağ ile bostanı gezdim hıyar bulmadım
Sen söğüt ağacından rummânı arzularsın
Başsız kabak gibi bir tekerleme söz ile
Yunus'leyn Niyazî irfânı arzularsın...

Bilmiyorum başka söze hâcet var mı?

Yunus Emre'nin yaşadığı dönemde Anadolu'da nasıl bir tablo vardı?

Müthiş bir celâl dalgası geliyor Moğollar'ın eliyle. Anadolu'nun o hâlini Ahmet Hamdi Tanpınar birkaç paragrafta muhteşem anlatır. Korkunç bir celâl beliriyor, önüne çıkanı yakıp yıkan, mağmadan bir tusunâmi gibi mahveden bir dalga bu. Tanpınar "kara bir dalga" diyor. Fakat o celâl tecellisi içinden, Prof. Dr. Mustafa Kara Hoca'nın güzel anlatımıyla üç, hatta dört cemâl beliriyor. Demek ki celalden cemâl çıkıyor. Cemâle, celâlden geçiliyor.

"Dört cemal" derken kimleri kastediyorsunuz?

Yunus biri. Eskişehir, Sivrihisar'ın Sarıköy'ünden. Sivrihisar sanırım Ankara'ya bağlı o zaman. Sarıköylü bir derviş olarak Yunus, bir cemâl. Diğeri, Mağrib'den hareketlenmiş, Mursiye doğumlu olup gezgin bir ârif olan, Kahire, Bağdat, Basra, Necef, Mekke, Medine, Kayseri-Sivas-Erzurum, Malatya ve nihayet Konya'da bir süre karar kılacak olan Muhyiddin ibn Arabî. Diğeri Belh emirinin zulmünü terk eden Bilginler Sultanı Bahaüddin Veled'in oğlu Mevlânâ Celâleddin Rûmî. O kervân da birçok beldeye uğruyor, bir müddet Nişâbur (Horasan)'da eğleşiyor. Mekke'ye gidiyor, oradan Anadolu'ya geliyor, Larende'ye yerleşiyor. Sonra Konya'ya geçiyor. Sonuncusu ise, Nişâbur'dan Sulucukarahöyük'e hareketlenen Hünkâr Hacı Bektaş-ı Veli... Bu dört cemal Moğol celalinin içinden doğuyor. Anadolu'nun o dönemi zâhiren bir kaos. Fakat içte yıkılıp yıkılıp yeniden kurulan bir âlem var. Yunus Emre, Hacı Bayrâm-ı Veli'nin o muhteşem şiirindeki gibi, bir şâr, bir gönül olarak Tabduk Emre'nin Nallıhan'daki dergâhında yeniden yapılıyor: "Çalab'ım bir şâr yaratmış iki cihân âresinde / Bakıcak didâr görürünür ol şârın kenaresinde / Nâgehân bir şâra vardım / Ol şârı yapılır gördüm / Ben dahi bile yapıldım / Ol şârın kenâresinde...' Bu "şâr" (şehirden bozma, gönül mânâsına bir kelime.) yüzyıllarca konuşacak olan, bugün de konuşan Yunus Emre adındaki dervişin nişânesi oluyor.

Yunus Emre'nin şiirleri bugünün 'modern' insanına neyi söyler yahut neyi söylemez?

Modernlerin işi zor. Yunus Emre gibi dervişlerin sözlerini zihinsel olarak bir noktaya kadar 'kavramak', 'anlamak', 'yorumlamak' mümkün. Bu son derece spe-

külatif bir şey. Yunus'u anlamak için gerçekten Yunus olmak lazım. Başka yolu yok. Anlamaktan, dil düzeyinde sadece kavramsal sistematığı kavramayı kastetmiyorsak bu böyle. Yoksa kelimeleri, kavramları, onların tarihsellik içinde yüklendiği anlamı, Yunus'un şiirsel mantığı içindeki anlamlarını çözmeye çalışarak, mecazlarını, mazmunlarını yine bir anlamda kavramsal karşılıkları içinde tahlil ederek sadece o 'dil'in eşliğine kadar gidebiliriz. "Yunus bir söz söylemiş, hiçbir söze benzemez / Münâfıklar elinden örter mânâ yüzünü" diyor örneğin. Buradaki münâfık kelimesi bizim anladığımız/anlam yüklediğimiz biçimde okunmamalı. Münâfık, tam vahdete ulaşmamış, kendindeki Hakk'ı keşfedememiş kişi anlamındadır. Onlar hakikati inkâr ederler. Zâhiri kastetmiyor. Hak sırrını inkâr ederler.

Bu dil onlara kapalıdır yani...

Evet. Sadece ehline açıktır. Hermetik bir dil yani. (Biz) Modern açınsından böylesi bir sorun var. Bir de, Yunus gibi ârifleri, sadece menkâbelerinden, tarihselliklerinden de anlamak çok zor. Menkâbeler semboliktir. Onları da irfan sahibi olmayan hakkıyla yorumlayamaz. Çünkü ârifler, hem kaçır hem bayrak açar. Yani anlamı açar gibi yapıp gizlerler. Bir derviş sözüdür: "At pazarında inci satılmaz." İnci hakikattir. At pazarı Mısır'ın ifadesiyle henüz 'yaban'da olanların, yani hayvanların gezip dolaştığı yer, bir algı düzeyi olarak. Bir ârifi tarihselliğiyle kavramaya çalışmak beyhude bir çaba.

Yunus Emre'deki 'birlik' ve 'beraberliği' millî birlik ve beraberlik zannedenler var malumunuz... Yunus'taki 'birlik' ve 'beraberlik' bizim kültürel dünyamızda neye karşılık gelir?

Yunus'tan millî birlik ve beraberlik değil, âlemşümül birlik çıkar. Rahmaniyyet düzeyinde bir dil bu. "Kamu alem birdir bize" diyor. Varlığı Hak gören bir anlayış. Vahdet tam tecelli edince "Hak'tan âyân bir nesne yok, gözsüzlere pinhân imiş" bakışı gerçekleşir. Bu perspektif, 'cümle varlığın birliği ve kardeşliği' biçiminde formüle edilebilir. Yalçın Koç Hoca bunu güzel formüle etmişti Anadolu Mayası kitabında. Etnik veya vatanî birlik bu birliğin altında, içinde yer alır. Onu da kuşatan ve aşan bir vahdet telakkisi Yunus'unki.

Osmanlıların (halkın ve münevverlerin) Yunus Emre'ye bakışlarını nasıldı?

Bir genellemeden kaçınarak söyleyelim: Yunus dergâhlarda yüzyıllar boyu okunmuş, anlaşılmiş, zevk edilmiştir. Osmanlı seçkinleri arasında da genel olarak böyledir. Fakat Divan'a ilişkin aleyhte bir şey-hülislam fetvası da var, biliyorsunuz. Şöyle bir ezber var: Fuad Köprülü'nün çalışmalarına kadar Yunus bilinmiyordu. Bu doğru değil. Yunus yaygın biçimde tekkelerde okunuyordu. Ama Köprülü'nün emeklerini takdirle anmalıyız. Abdülbaki Gölpınarlı'nın, Burhan Toprak'ın, diğerlerinin... Dr. Mustafa Tatcı Yunus konusunda bir milattır kanımca. Geleneksel anlamda İştin Ey Yârenler nefis bir şerh de yazdı. Divân'a da yıllarca emek verdi. Mükemmel bir şekilde yayınladı. Onun araştırmalarından da biliyoruz ki, Yunus Emre Osmanlı asırlarında özellikle dergâhlarda çok bilinen, okunan bir kişilikti.

Yunus dergâhlarda yüzyıllar boyu okunmuş, anlaşılmiş, zevk edilmiştir. Osmanlı seçkinleri arasında da genel olarak böyledir.

SADIK YALSIZUÇANLAR HAKKINDA

1.12.1962 tarihinde Malatya'da doğdu. Yedi çocuklu bir ailenin ikinci çocuğu. Babası Malatya'da sinema işletmeciliği yapıyordu. Onun işlettiği sinemalarda yüzlerce yerli yabancı film izledi. Hacettepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden 1983 yılında mezun oldu. Bir süre İstanbul'da bir yayınevinde çalıştı. 1985 yılında Sivas Ulaş Lisesi'ne edebiyat öğretmeni olarak atandı. İki buçuk yıl burada, bir yıla yakın da Sivas Sabancı Lisesi'nde Türkçe ve Edebiyat öğretmenliği yaptı. 1987 yılında TRT İzmir Televizyonu'na yardımcı prodüktör olarak tayin edildi. 2010 yılında TRT'den emekli oldu.

Ana yazı uğraşısı öykü olmasına karşın roman, masal, deneme, araştırma ve söyleşi türlerinde ürünler verdi. Yalsızuçanlar'ın basılmış yetmiş aşkın kitabı bulunuyor. Romanları, çeşitli dünya dillerinde çevrildi, İngiltere, Fransa, Almanya, Bosna, Bulgaristan, Mısır'da yayımlandı. Edebi uğraşlarının yanı sıra Yalsızuçanlar, sinema ve televizyonun doğasına ilişkin kimi eleştirel teorik kitaplar da kaleme almıştır. Bunlar arasında yayınlandığında hayli ilgi toplayan Rüya Sineması, Televizyon Ve Kutsal İle Tarafsızlık Masalı anılabilir. Rüya Sineması kitabıyla Yazar, sinema ile rüya arasındaki olgusal ve metafiziksel ilişkileri konu edindi. Rüyaya dayalı bir sinema düşüncesinin kuramsal temellerini kurmaya çalıştı.

Kitaplarından bazıları : Gezgin, Anka, Cam ve Elmas, Varlığın Evi, Dem, Gerçeği İnciten papağan, Şehirleri Süsleyen yolcu, Kuş Uykusu, Garip, Ayan beyan, 40 Gözaltı Öyküsü, Kürtlerin Ateşle İmtihani, Rüya Sineması, Tasavvuf Risalesi, Hiç, Sırlı Tuğlalar, Vefa Apartmanı...

YENİ NESİL UÇAK TASARIMLARI:

DAHA ÇEVRECİ VE DAHA HIZLI

Geleceğin uçaklarının nasıl olacağı fantastik tasavvurların ötesine taşınıyor. Geleceğin dünyasında payı daha da artacak havayolları için NASA ve Airbus şimdiden kafa yoruyor. Havacılık dünyası yeni gelişen teknolojileri geçmiş tecrübelerle harmanlayarak yeni bir bakış açısı sunuyor.

KIRMIZI
BEYAZ

15

tasarım

Geleceğin uçakları için farklı tasarımlar geldi ve NASA da bunları dünya ile paylaştı.

KIRMIZI
BEYAZ

16

tasarım

TASARRUF VE HIZ BİR ARADA

Geleceğin uçakları için farklı tasarımlar geldi ve NASA da bunları dünya ile paylaştı. Bundan yaklaşık 15-20 yıl sonra göklerde görmeye başlayacağımız uçaklardan birinde yakıt sarfiyatı yarıya düşüyor. Bunu sağlayan ise uçağın özel kanat şeklinde saklı. Uçağın gövdesi ve motorları daha hızlı gidebilmesi ve daha az yakıt harcaması için bugünkü uçaklara göre daha hafif maddelerden üretilmesi planlanıyor. Uçağın piste yaklaşma hızı da yüzde 50 artacak. Bu sayede bir tasarruf sağlanmış olacak. Uçakların daha dik açılarla iniş kalkması sonucunda yaptıkları gürültünün azalacak. Daha az yakıt harcayacaklar. Potansiyel olarak uçuş süreleri de kısıllacak.

SESTEN HIZLI UÇAKLAR GERİ DÖNÜYÖR

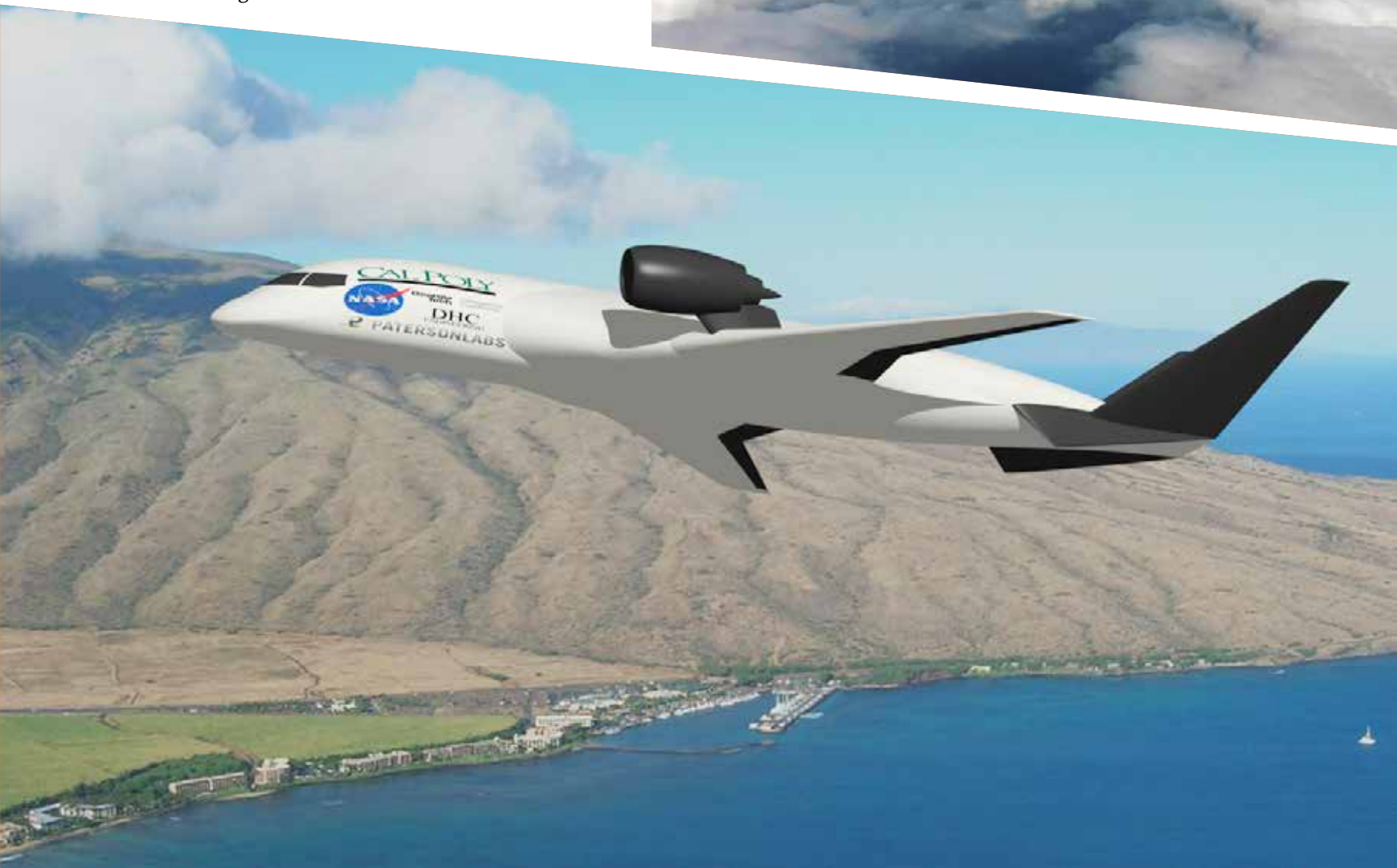
Fransız Concorde sestem hızlı giden bir uçaktı ve piyasa şartları nedeniyle macerası kısa sürmüştü. Ancak yeni nesil uçaklarda sestem hızlı gitme özelliği geri dönüyor. Çevre kirliliği ve gürültü gibi şikayetler Concorde'un zayıf yönleriydi. Yeni nesil uçaklarda kullanılacak malzemelerle bu sorunlar da giderilerek sestem hızlı yolculuklara geri dönülmüş olacak. Uçağın kanat şekli ve kanat altına yerleştirilen motorlar ses

patlamaları yaşanmasını engelleyecek tasarımın temel öğelerini oluşturuyor.

Yeni nesil uçaklarda denenilen teknolojilerden biri de hibrit teknolojiler. Elektrik motoru, batarya ve benzin motorunun bir arada kullanılacağı yeni modeller hem gürültüyü hem de çevre kirliliğini azaltarak daha çevreci alternatifler sunmuş olacak. Ayrıca geleceğin uçaklarında hava koşullarını göz önünde bulundurarak en uygun rotayı otomatik olarak seçen sistemler olacak. Uçaklar güneş enerjisi ve hidrojenle de çalışabilecek.

ENERJİ TASARRUFU ÖNEMİNİ ARTIRIYOR

Uçak sayılarının artması daha fazla havalimanına daha fazla havalimanı yapılabilmesi de daha kısa pistlere imkan sağlamakla mümkün. Bu da uçakların mevcut iniş kalkış sistemlerinin büyük ölçüde revize edilmesine ihtiyaç duyuyor. Airbus'ın geleceğin uçaklarına ilişkin bir raporunda da, uçakların kalkışında tekerlekli, kayganlaştırılmış pistlerin kullanılabileceği, kalkıştan önce uçağa bağlanan bu portatif pistlerin kalkış sırasında geride bırakılabileceğine yer verildi. Daha dik kalkışlara imkan verecek bu sistemin jetlerin seyir yüksekliğine daha çabuk ulaşmalarını sağlayacağını düşünülüyor. Bu da daha az enerji sarfiyatı anlamına gelebilir.

SAĞLIKLI BÜYÜME İÇİN DOĞRU FİNANSMAN

“Ülkemizin gurur kaynağı olan ve neredeyse çok kısa zaman dilimlerinde peş peşe ilan edilen ve uygulamaya alınan büyük ölçekli projeler, çok büyük dilimler halinde değil, parçalanarak hayata geçirilerek, ülkemizin bu yatırımları yapabilen güzide şirketlerinin sayısının artması sağlanmalıdır.”

KIRMIZI
BEYAZ

19

ekonomi

**Proje finansmanının,
bankacılık sistemi için,
pozitif bir ayrımcılıkla
teşvik edilmesi gibi
uygulamalar da
düşünülebilir.**

Müstakil Sanayici İşadamları Derneği (MÜSİAD) "2013 Türkiye Ekonomisi Raporu" nu yayınladı. "Güven Ekonomisinde Büyümenin Finansmanı" başlıklı raporda finansman sorununa dikkat çekildi. MÜSİAD'ın raporunda mevcut duruma ilişkin tespitlerin ardında çözüm önerileri de yer aldı. Raporda Türkiye ekonomisinin büyümesinde özel sektörün payının artması için çeşitli önerilere yer verildi.

Bunların başında bankaların teminatın yanında projelere de kredi imkanı sağlanması gerekliliği yer alıyordu. MÜSİAD Genel Başkanı Nail Olpak bu konuyla ilgili şunları söyledi: "Mevcut bankacılık sisteminde; işletmeler, neredeyse krediye ihtiyacı olmadıklarını ispat ettikleri takdirde ve neredeyse, sadece teminata dayalı olarak finansmana erişebilmektedir. Bankacılık sisteminin, diğer ticari işletmeler gibi, piyasa ekonomisi içinde kar elde etmesi oldukça doğaldır. Diğer taraftan, 2001 krizinde yaşananlar gibi bir olayın tekrarlanması ve bankacılıkta batan büyük miktarların, hiç de hak etmediği halde, netice olarak toplumun tüm kesimlerine ödetilmesi de doğru değildir. Bankaların da, birer ticari işletme olarak zarar etmeleri istenmez. Ancak, mevcut uygulamalardaki gibi, birer ticari işletme oldukları halde, neredeyse risk taşımayan bir konumda, tamamen teminata dayalı, üstelik de aşırı teminatlamayla uygulanan bir yapıda, topladığı mevduatı

üzerine masraf ve karını koyarak, talep edene verme olarak çalışan sistem, piyasa ekonomisi şartlarında, büyüme fren etkisi yapmaktadır.”

Bir taraftan özel sektörün bilanço yapılarındaki şeffaflığı, diğer taraftan bankaların da ticari hayatın risklerini, reel sektörün taşıdığı yükleri esas alan yeni sisteme yönelik yapılanmaya gitmesi gerektiğini vurgulayan Olpak, bunun gerek işin doğası, gerekse büyümenin önünün açılabilmesi için acilen gerekli olduğunu vurguladı: “Sonuç olarak, gelir-gider dengesi ve nakit akışı doğru biçimlendirilmiş, bilançosunu ortaya şeffafça koyan projelerin, makul teminatlar alınarak, kaliteli ve hızlı finansman bulabilmeleri, bundan sonra ülkemizin önündeki en önemli gündem maddesidir.”

DEVLET BANKALARI YATIRIMA DESTEK OLMALI

Kamu bankalarının mevduat bankacılığı kadar yatırım bankacılığına da ağırlık vermeleri gerektiğinin ifade edildiği raporda şu görüşlere yer verildi: “Proje finansmanının yaygın ve makul şekilde uygulamasını sağlamak için, sistemi diğer unsurlarla teşvik etmenin yanısıra, piyasa ekonomisi içinde, kamu bankalarının uygun rekabet şartlarıyla piyasayı yönlendirilmesi de mümkündür. Devletin asıl görevi, ticari kar elde etmek değildir. Son yıllarda, Kamu Bankaları, yönetim kalite-

sinin artmasına bağlı olarak, klasikleşmiş görev zararı yazma hastalığından kurtulmakla kalmamış, ciddi şekilde kar eder konuma gelmiştir. Kamu bankaları için de asıl olan, elbette zarar etmemektir, ancak, önceliği kar etmek, ya da özel sektör bankaları ile kar yarışı yapmak da değildir.”

Devlet bankalarının görevinin piyasa yapıcı ve yönlendirici olarak tanımlandığı rapor şöyle sürüyor: “Gelir-gider dengesi ve nakit akışı doğru biçimlendirilmiş, bilançosunu ortaya şeffafça koyan projelerin, makul teminatlar alınarak kaliteli ve hızlı finansman bulabilmeleri gibi, ülkemiz için çok önemli, ancak şu anda neredeyse uygulanmayan bir sistemi hayata geçirebilmek için, kamu bankaları, yine doğru şekilde yönetilmek kaydıyla, kar optimizasyonuna yönelebilir ve bu konuda öncülük yaparak, piyasa yapıcı ve yönlendirici rol oynayabilirler. Devletin de asli görevlerinden birisi budur.”

MELEK YATIRIMCILAR GÖREVE

Raporda proje finansmanının hala ciddi bir problem olduğuna dikkat çekiliyor: “Ticari krediler noktasında talep sıkıntısı olmayan mevcut bankacılık sisteminin, ticari hayat için normal olan, ancak bankacılığın mevcut çalışma sistemine göre daha fazla risk taşıyan modele yönlendirilebilmesi için, piyasa koşulları içinde önerilen

MÜSİAD raporu orta ölçekli yatırımcılar için de fırsat eşitliği sağlanması ve buna uygun portföylerin oluşturulmasını öneriyor.

sistemin de teşvik edilmesi gerekebilir. Bu noktada, Melek Yatırımcılara sermaye sağlayan işletmelerdeki uygulamadan yola çıkarak, proje finansmanının, bankacılık sistemi için, pozitif bir ayrımcılıkla teşvik edilmesi gibi uygulamalar da düşünülebilir.”

MÜSİAD raporunda dikkat çeken önerilerden birini de kamu projelerinin daha küçük ölçeklerde ihale edilmesi oluşturuyor. Böylelikle hem projeleri daha kolay finanse edilebilir hale getirmenin hem de ihaleleri daha geniş bir yelpazedeki işletmelere açarak, kamunun ve projenin gerçekleşmesinin riskini azaltmanın mümkün olacağı görüşü dile getiriliyor. Nail Olpak bu öneriyi şöyle açıklıyor: “Ülkemizin gurur kaynağı olan ve neredeyse çok kısa zaman dilimlerinde peş peşe ilan edilen ve uygulamaya alınan büyük ölçekli projeler, çok büyük dilimler halinde değil, parçalanarak hayata geçirilerek, ülkemizin bu yatırımları yapabilen güzide şirketlerinin sayısının artması sağlanmalıdır. Bu strateji, gerek refahın adil paylaşımı, gerekse büyümeyi alta doğru yayararak, belirli bir teknolojik olgunluğa sahip, ancak çok büyük projeler için yeterli kaynağa henüz sahip olamamış işletmelerin de, ekonomiden daha fazla pay almalarının yolunu açabilecektir. Bu durumda, söz konusu işletmelerin de finanse edebileceği yapıların yaygınlaştırılmasıyla, büyümenin, özellikle belirli büyüklükteki projelerde, belirli sayıda işletme üzerinden değil, daha dengeli şekilde hayata geçirilmesi sağlanacaktır.”

Bu sayede büyük ölçekli projelerde, daha fazla yatırımcının proje yapma yeteneğinin arttırmasının uluslararası arenada da söz sahibi olmalarının önünün açılması mümkün olacağı vurgulanıyor. Ayrıca, bu tür ihalelere teklif sunan konsorsiyumlarda, bir ortağın iş bitirmesinin yeterli görülmesi ve bu yolla daha geniş katılımlı konsorsiyumlara imkan tanınması, refahın yaygınlaştırılmasına hizmet edeceğine dikkat çekiliyor.

ORTA ÖLÇEKLİYE DE ENERJİ

2023'e kadar enerji yatırımlarının yaklaşık 150 milyar \$'a ulaşması bekleniyor. Bir Enerji krizinin yaşanmaması için, öngörülen bu yatırım büyüklüğü, özel sektörün bu yatırımlarda daha fazla rol üstlenmesini gereğini doğuruyor. „Ancak, bu yatırımlarda da, orta büyüklükteki

işletmeler, büyük ölçek engeli ile karşılaşılıyor. Örneğin, yakın döneme kadar, özellikle enerji üretim tesisleri özelleştirmelerinde hakim olan anlayışa bağlı olarak, küçük güçteki santraller teker teker satışa çıkartılmış ve piyasaya birçok yeni oyuncu girebilmişti. Yeni yaklaşım ise, orta ve büyük güçteki santralleri birleştirerek, birkaç bin MW'lık portföyler oluşturmak ve daha büyük yatırımcıları piyasaya almak şeklindedir. MÜSİAD raporu orta ölçekli yatırımcılar için de fırsat eşitliği sağlanması ve buna uygun portföylerin oluşturulmasını öneriyor.

KADEMELİ ÖZELLEŞTİRME

MÜSİAD raporunda yer alan önerilerden biri de büyük ölçekli portföy özelleştirmelerinde kademeli bir yöntem izlenerek farklı firmalara imkan tanınması yönünde: “Bildığınız üzere kamunun elindeki hisselerin tamamı blok yöntemle elden çıkarılmaktadır. Bunun yerine, kademeli bir hisse devri opsiyonu da göz önünde bulundurulabilir. Bu uygulamayla, kamu-özel sektör ortaklığı bir müddet daha devam etmiş olacaktır. AB ülkelerindeki büyük özelleştirmelerde de, bu şekildeki uygulamalara sıklıkla rastlamak mümkündür.”

MÜSİAD'ın önerileri kamu-özel sektör işbirliklerinin daha da artması temennisiyle sona eriyor: “Ülkemizin, orta ve uzun vadeli büyüme hedeflerini yakalayabilmesi için, yeterli sermaye birikimi oluşmasına da katkı sağlamak amacıyla, özel sektörün tek başına girmeyeceği alanlardaki büyük yatırımlar ve altyapı projelerinde, daha makul proje büyüklükleriyle, kamu-özel sektör işbirliklerinin etkinlikle yapılması ve önündeki mevzuat engellerinin kaldırılarak, sürecin hızlandırılmasının gerekli olduğunu düşünüyoruz.”

MÜSİAD raporunda dikkat çeken önerilerden birini de kamu projelerinin daha küçük ölçeklerde ihale edilmesi oluşturuyor.

DERİN BİR HÜZNÜN TOPRAKLARI:

ENDÜLÜS

Yazı ve fotoğraflar: Kadir Demirel

Ortaokul ve lise yıllarında tarih derslerinde hem okumuş, hem de hocalarımızdan dinlemiştik Endülüs'ü. Ta o günden bugüne bir ukde kalmıştı içimde sanki Endülüs'ü gidip görmek. Kısmet oldu gittik gördük. Büyük bir umutla gittiğim Endülüs, hüznünlü bir atmosfere dönüştü. Çünkü; İspanya topraklarında 781 yıl İslam'ın ihtişamını yansıtan Gırnata, Kurtuba ve İşbiliye yok artık. Camilerin yerini kiliseler, ezan sesinin yerini 'çan'lar, namazgahların yerini 'ayinler' imamların yerini ise 'papazlar' almış. İslam'la özdeşleşen İslam'ı hatırlatan tüm izler silinmiş Endülüs'te.

KIRMIZI
BEYAZ

29

03.03

2021

03.03

2021

"Dünyanın yedi harikasından biri hatta ilki Gradanada'ya El-Hamra."

Hep merak etmişimdir Hicaz'da Mekke, Medine, Endülüs'te Granada, Kurtuba, İsbiliye, Filistin topraklarında da Kudüs, El-Halil, Beyt'ül Lahm ve Gazze. Bu şehirlerden Gazze hariç diğerlerini gösterdi Yüce Yaradan. Bunun için O'na ne kadar şükretsem azdır.

Ta ortaokul lise yıllarımızda tarih derslerinde hem okumuş, hem de hocalarımızdan dinlemiştik Endülüs'ü. Ta o günden bugüne bir ukde kalmıştı içimde sanki Endülüs'ü gidip görmek.

İspanya topraklarında ilk Madrid'e ayak bastım. Ama beni orası o kadar ilgilendirmiyordu. Benim asıl merak ettiğim yer yıllarca İslam'a bayraktarlık yapmış bir Endülüs vardı.

Madrid'den İspanya'nın en büyük liman kenti Malaga'ya uçtuk. Burda bir gece konakladık, ama gece bile içim içime sığmıyordu. Asıl amacım, biran önce sabah olsun da, dünyanın yedi harikasından biri hatta ilki Gradanada'ya El-Hamra'ya vasil olmaktı. Sabah olduğunda koyulduk yollara önce Cadiz ve daha sonra da tüm ihtişamıyla karşımızda El-Hamra Sarayı. Akın akın geliyordu oraya dünyanın dört bir yanından turistler. Nasıl gelmesinler ki...

BİZİM MEDENİYETİMİZ KÖKLÜ VE ZENGİNDİR

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, bir toplantıda gündemdeki konulara değinen bir konuşma yapıyor. Tarihe geçmişe sahip çıkmak adına yaptığı konuşmada, "İspanya'da Endülüs Emelilerinin yaptığı El-Hamra Sarayı'nda (La galibe illallah) 'Galip olan ancak Allah'tır' yazıyor. Neden bunu sarayın duvarına yazıyorlar? Bunu unutmamak için, her gün hatırlamak için. Bizim medeniyetimiz binlerce yıllık, köklü, kadim ve zengindir" diyerek bu beldenin önemine dikkat çekmişti.

Ama medeniyetlere sahip çıkan bir millet olarak gittiğimiz bir çok yerde İslam'ın izlerinin hep silindiğini gördü. Tıpkı Endülüs'te olduğu gibi.

Aradan yüzyıllar geçmiş... Endülüs devletinin ihtişamının sergilendiği cenneti andıran vadilerde kurulan Gırnata (Granada), Kurtuba (Cordoba) ve İsbiliye'yi (Sevilla) yoktu artık. Gördük ki; 1492 yılında hak ile yeksan olmuş o koskoca devletten eser bile kalmamıştı o topraklarda...

Bütün camiler, kiliselere çevrilmişti... Camilerdeki ezan sesinin yerini 'çan'lar, namazgâhların yerini 'ayınler' almış ve imamların yerini ise 'papazlar'... Kısacası, İslam'ı çağrıştıran tüm izler silinmişti Endülüs'ten...

Endülüs'ün muhteşem tarihini böyle kısa bir yazıda her yönüyle anlatmak mümkün değil elbette.

Zira Endülüs'ü anlatmak için günler, aylar, yıllar yetmez belki... Onu ancak ciltlerce kitaba sığdırma mümkün.

1490 yılında Hıristiyan orduları tarafından kuşatılan Gırnata, 1492'de yapılan bir antlaşma ile Müslümanların dini ve medeni haklarının garanti altına alınması şartı ile teslim oldu. Ama sözlerine sadık kalmadılar... İspanya'da sekiz asırlık İslam hâkimiyetini yerle bir ettiler.

'GEMİLERİ YAKMIŞIZ, DÖNÜŞÜMÜZ YOK!'

Endülüs, İslam'ın ve Müslümanların izleriyle doludur. Endülüs'ün adı anıldığında, insanın aklına ilk olarak ünlü İslam kumandanı Tarık bin Ziyad'ı gelir elbette...

Tarık bin Ziyad, dört gemiyle -daha sonra kendi ismiyle anılacak olan- Cebel-i Tarık Boğazı'ndan ordusunu karşı kıyıya geçirdi ve ordusuna tarihe mal olmuş şu konuşmayı yaptı: "Askerlerim! Görüyorsunuz ki, arkanızda deniz, önünüzde düşmanlar ve kaçacak hiçbir yeriniz yok. Vallahi, sabır ve sebatla başka yapacağınız bir şey de yok. Düşmanımızın bütün gücüyle üzerimize geldiği apaçık ortada. Üstelik yiyecek ve teçhizatı da bol... Halbuki bizim kılıçtan başka silahımız ve düşmanın elinden alacağımız yiyecekten başka erzakımız da yoktur.

Hiçbir şey yapmadan şu durumumuz birkaç gün devam etse, kuvvetten kesiliriz. Bizden korkan düşman da halimizi görüp bize karşı cesaretlenir. Bu kötü akibete düşmekten kendinizi koruyarak, şu azgın düşmana karşı görevinizi gereğince yapınız.

ZAFERE ULAŞMAK İÇİN ÖLÜMDEN KORMAYIN

Müstahkem şehirler ve güçlü düşman karşınızdadır...

Ölümden korkmazsanız, bu fırsatı değerlendirmek ve zafere ulaşmak mümkündür. Şunu kesinlikle bilin ki; bu savaşta, ben de sizden daha fazla emniyette değilim. Yine iyi bilin ki; eğer şu zorluklara biraz sabrederse- nize, daha mutlu bir hayata kavuşursunuz. En ucuz malın can olduğu bu pazara sadece sizi sürmüyor, bilakis önce kendi canımdan başlıyorum. Canınızı düşünerek benden yüz çevirmeyiniz. Siz de benden daha fazla bir zorluğa katlanmayacaksınız. Sizin payınıza da bana düşenden fazlası düşmeyecek.

HEPİMİZ AYNI KADERİ PAYLAŞIYORUZ.

Mü'minlerin emiri; kahramanlarının içinden, sizi seçti. Çünkü siz savaştan korkmadığınıza ve süvarilerle çekinmeden vuruşacağınıza ve sizin bu cihaddan gayenizin İlay-ı Kelimetullah olduğuna, dolayısıyla bu uğurda sevap kazanacağınıza güveni sonsuzdur. Böylelikle İslâm dinini bu ülkeye yerleştireceğinize inanıyor. Elde edeceğimiz ganimetin tamamı sizindir. Allah yardımcınız olsun.

Bilin ki, sizi davet ettiğim şeye ilk icabet eden ben olacağım ve kesinlikle bilin ki, iki ordu savaşa başlayınca bizzat kendim Rodrich denilen azgına hücum edip inşaallah onu öldüreceğim. Siz de benimle birlikte saldırın. Eğer onu öldürdükten sonra ben de ölürsem, sizi ondan kurtarmış olurum. Başınıza itaat edeceğiniz bir kahramanı getirmekten aciz değilsiniz. Eğer ona yetişemeden ölürsem, bu arzumu terk etmeyin ve onun üzerine yüklenin. Onu öldürmek suretiyle bu ülkenin fethini tamamlayın. Düşman askerleri öldükten sonra dağılırlar ve bir daha toparlanamazlar."

'ER GİBİ KORUYAMADIĞIN MEMLEKET İÇİN, ŞİMDİ DİŞİ GİBİ AĞLA!'

Son Gırnata hükümdarı Abdullah, atalarının ülkesini terketmek zorunda kaldığında, Padul Dağı'nın tepesinde durakladı.

KIRMIZI
BEYAZ

34

gezi

Bu yüksek tepeden deniz görünüyordu. Abdullah, Afrika'ya gitmek üzere gemiye binecekti. Bu tepeden Gırnata, Vega ve kenarında Katolik Kral Ferdinando ile Isabella'nın çadırlarının yüksekliği Genil Nehri de görünüyordu. Hükümdar Abdullah, bu güzel memleketi ve hâlâ şurada-burada Müslümanların mezarlarının yerini işaret eden selvileri görünce ağlamaya başladı. Eskiden maiyetini oluşturan, büyüklerle beraber peşinden gelen annesi Ayşe Sultan ona: "Er gibi koruyamadığın memleket için şimdi dişi gibi ağla!" dedi. İşte o anda dağdan indiler. Artık Gırnata gözlerinin önünden ebediyete kadar silinip gitmişti.

ENGİZİSYON MAHKEMELERİ... SÜRGÜNLER... KATLİAMLAR...

Gırnata sultanlığının yıkılmasıyla beraber İspanya'da Hıristiyan hâkimiyetinde çok sayıda Müslüman kalmıştı. 1497 yılında Aragon Prensi Fernando el Catolico ile Kastilya Prensesi Isabella la Catolica sözlerinde durmadılar, Müslümanları zorla Hıristiyanlaştırdılar. Kur'an-ı Kerim ve diğer Arapça eserleri toplattılar, kütüphaneleri boşalttılar, camileri kiliseye çevirdiler, karşı çıkanlarıysa Engizisyon Mahkemeleri'ne sevkettiler. 1609 yılında da İspanya Krallığı, kilise ile ortak bir karar alarak tüm Müslümanları, başta Afrika ve Fransa olmak üzere sürgüne gönderdi. Sürgünlerde yüzbinlerce Müslüman hayatını kaybetti.

Bu zulümler sırasında yazılan kaside ne güzel özetliyor o tabloyu:

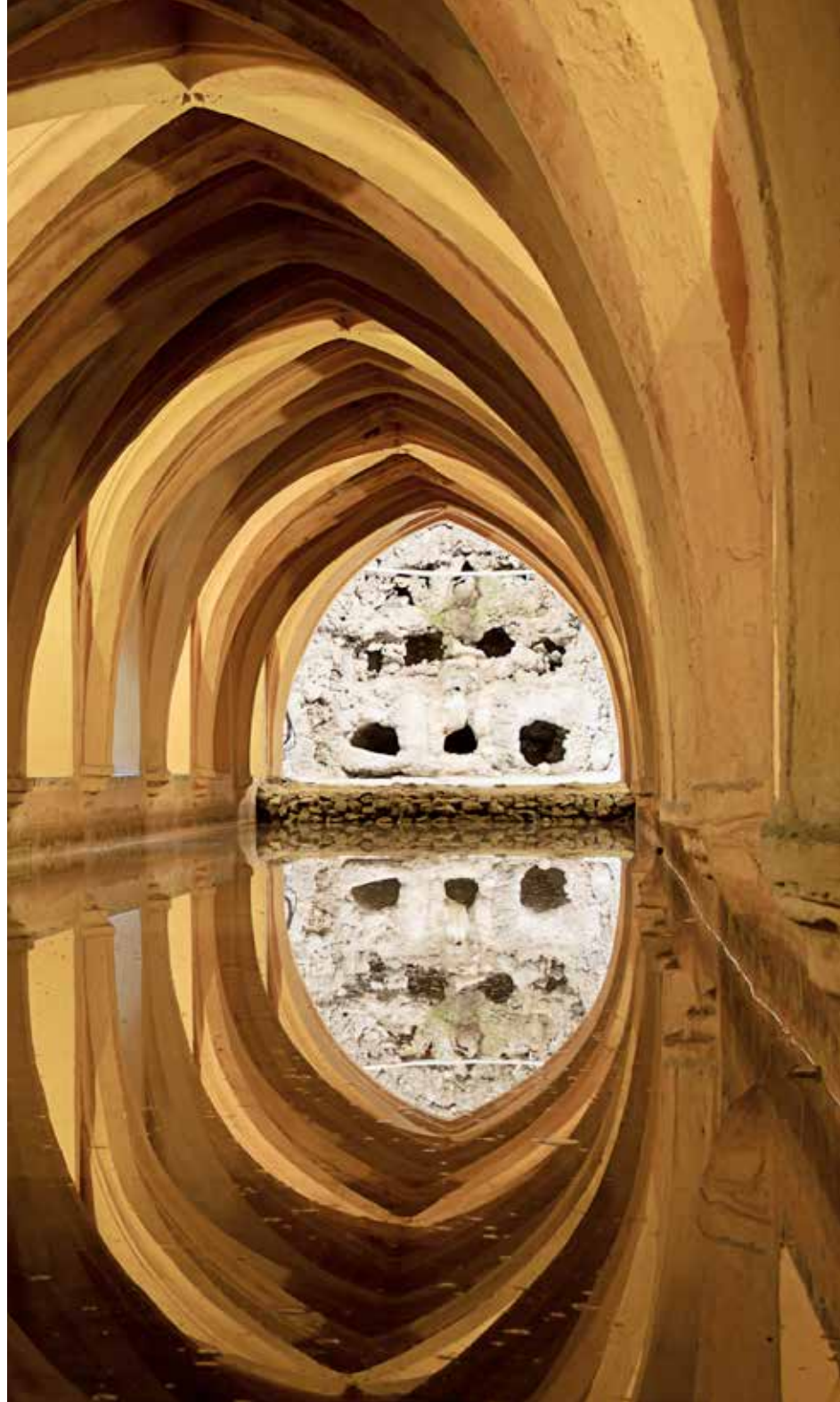
Büyük bir felâkete uğramış esirlerden size selam, / Ne büyük felâkettir o, / Şerefli bir hayattan sonra kır saçları yolunarak, koparılan yaşlılardan size selam, / Daha önce kapalıyken kâfirler önünde açılan yüzlerden size selam, / Papazın zorla yatağa götürdüğü şerefli genç kızlardan size selam, / Kendilerine zorla domuz ve haram kokuşmuş etler yedirilen yaşlılardan size selam, / (Kral) gözümüzü boyadı anlaşmalara uymadı; bizi, baskı ve güç kullanarak istemeye istemeye Hristiyanlaştırdı, / Hiçbir Müslümana ne bir kitap, ne de bir Kur'an bıraktılar, / Oruç tuttuğu, namaz kıldığı bilinen herkes ateşe atılıyor, / Bizden kiliselerine gitmeyen kişileri papaz feci bir şekilde cezalandırıyor, / Peygamberimize küfretmeyi, iyi ve kötü günlerimizde onu anlamamamızı bize emrettiler... / Cahil, kaba, Arap olmayan insanların adlarıyla adlarımız değiştirdiğinde ne kadar yazık oluyor, / Temiz ve paklıktan sonra, kâfirlerin çöplükleri olmaları için, duvarlara çevrilen mescidlere ne kadar yazık, / Ezan yerine çanlar asılan minarelere yazık...

ELVEDA YAŞAYAN EFSANELER ÜLKESİ ENDÜLÜS, ELVEDA!..

Büyük bir tecessüsle gittiğimiz ve Malaga'yla başlayan, daha sonra hüzünlü bir atmosfere dönüşen yolculuğu-

muz Gırnata, Kurtuba ve Sevilla'yla son buluyor. "Elveda yaşayan efsaneler ülkesi Endülüs, elveda Gırnata, elveda el-Hamra, elveda Kurtuba, elveda İşbiliye elveda" diyerek noktalyoruz gezimizi...

"Er gibi koruyamadığın memleket için şimdi dişi gibi ağla!"

"Allah'tan başka galip yoktur"

DUVARLAR "LA ĞALİBE İLLALLAH"LA ZİKREDİYOR

Müslümanlar tarafından Gırnata 'da inşa ettirilmiş ve Endülüs'ün en önemli eserlerinden biri olan el-Hamra Sarayı (Kızıl Saray) tüm ihtişamıyla karşılıyor gelenleri. Bütün duvarlar baştan başa harika hatlarla inci gibi işlenmiş. Tavanlar muhteşem kakmalarla süslü. Ve neredeyse tüm duvarlarda "Lâ Ğalibe İllâllâh..." ("Allah'tan başka galip yoktur") ibaresi zikir gibi duvarlarda yankılanıyor.

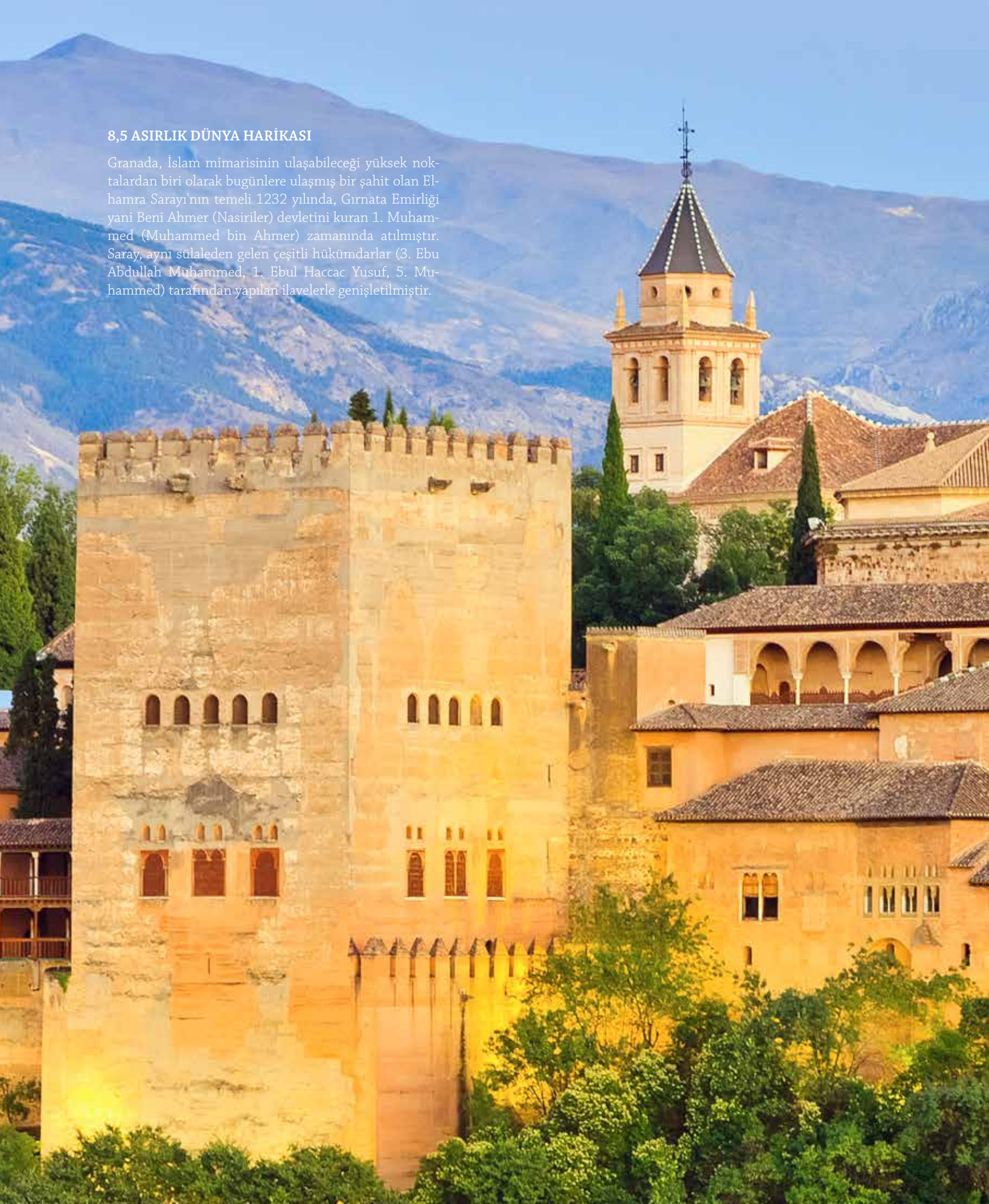

HER YER ÇİÇEK BAHÇESİ GİBİ

İspanya'nın neresine giderseniz gidin, sokaklarda, el-Hamra'da, Kurtuba Camii'nin bahçesinde narenciye ağaçlarını ve binbir çeşit, rengarenk gülleri görmeniz mümkün. Azami üç kat olan evlerin minik balkonlarından sarkan çiçekler, saksılarından fırlamış ve 'Kopar beni, kokla" der gibi insanı cezbediyor. Sokaklar daracık, ancak yürüyerek ve motosikletlerle girilebilen yollardan ibaret.

8,5 ASIRLIK DÜNYA HARİKASI

Granada, İslam mimarisinin ulaşabileceği yüksek noktalardan biri olarak bugünlere ulaşmış bir şahit olan El-hamra Sarayı'nın temeli 1232 yılında, Gırnata Emirliği yani Beni Ahmer (Nasiriler) devletini kuran 1. Muhammed (Muhammed bin Ahmer) zamanında atılmıştır. Saray, aynı sülaleden gelen çeşitli hükümdarlar (3. Ebu Abdullah Muhammed, 1. Ebul Haccac Yusuf, 5. Muhammed) tarafından yapılan ilavelerle genişletilmiştir.

YENİ CAMİİ'YE YÜZYILLARDIR KOMŞULUK YAPAN ESER

HÜNKAR KASRI

Osmanlı zamanında inşa edilen ve yapımı uzun zaman alan Eminönü'ndeki Yeni Camii'nin yanında bir Hünkar Kasrı bulunur. Hayli görkemli olan bu yapının ilk olarak inşa edilmekte olan camiinin inşaatının gözlenmesi amacına yönelik olduğu söylenir. Camiinin uzun yıllar süren inşa macerası göz önüne alınacak olursa göz ardı edilmemesi gereken bir iddiadır. Yüzyıllardan beri Eminönü'nün önemli simgelerinden biri olan Yeni Camii'ye komşuluk eden güzel bir binadır.

Osmanlı zamanında inşa edilen ve yapımı uzun zaman alan Eminönü'ndeki Yeni Camii'nin yanında bir Hünkar Kasrı bulunur. Hayli görkemli olan bu yapının ilk olarak inşa edilmekte olan camiinin inşaatının gözlenmesi amacına yönelik olduğu söylenir. Camiinin uzun yıllar süren inşa macerası göz önüne alınacak olursa göz ardı edilmemesi gereken bir iddiadır. Yüzyıllardan beri Eminönü'nün önemli simgelerinden biri olan Yeni Camii'ye komşuluk eden güzel bir binadır.

Yeni Camii inşaatını tamamlamak araya giren altmış yıllık bir fasıladan sonra Padişah Dördüncü Mehmet'in annesi Turhan Sultana nasip olmuş. Mimarlığa tayin olunan Mustafa Ağa, cami ile birlikte külliyesini ve plana sonradan bizzat kendisinin ilâve ettiği Hünkar Kasrı'nı 1663 tarihinde tamamlar.

Camiin inşaatına deniz kenarında başladığından ortaya birçok güçlüklerle karşılaşmış, temellere gelen sular pompalar aracılığı ile boşaltılmış. Temellerin atılacağı toprak zeminin yumuşak olduğu için temel taşları Mimar Sinan'ın Büyükçekmece Köprüsü'nde uyguladığı gibi kurşunla birbirine bağlanan kazıklar üzerine oturtulmuş. Birkaç odadan oluşan kasır Yeni Camiinin hünkar mahfeline bağlıdır ve Türk sivil mimarisinin bir şaheseri olarak nitelendirilir.

Dış görünümü ve iç düzenlemeleri ile adeta küçük bir sarayı andıran yapıda Turhan Sultan Ramazan aylarını ibadetle geçirmiş ve İstanbul limanına bakarak şehrin en güzel görüntülerinden birini gözlemiş Arkeolog Erdem Yücel'in bir yazısında tarihi eserlere olan ilgisizliğimizin onları felaketin eşiğine sürüklemesi Hünkar Kasrı örneğinde açıklanır. Tarih 1900'lerin ortalarıdır:

KIRMIZI
BEYAZ

39

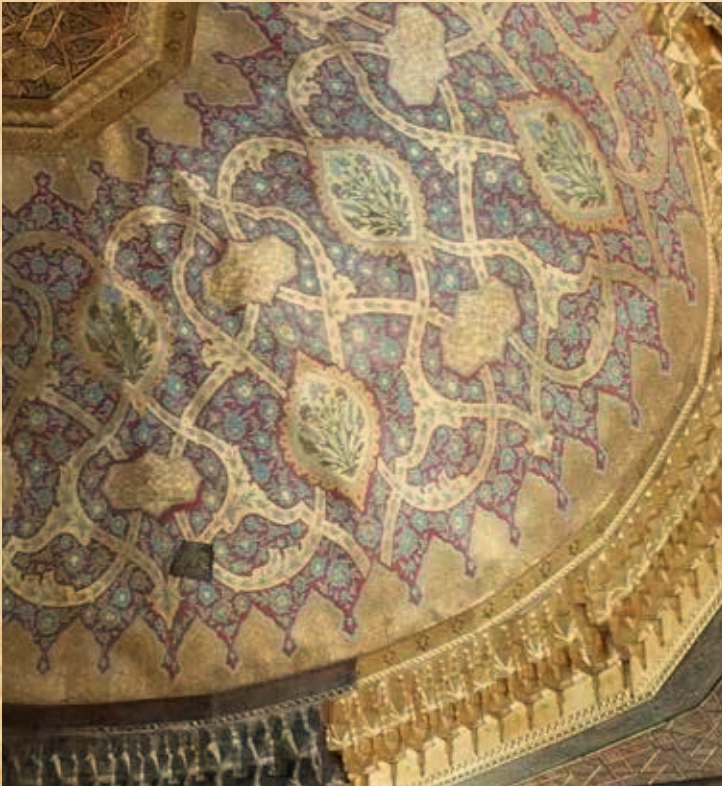
mekan

17. yüzyıla ait Yeni Cami Hünkar Kasrı, İstanbul'da bir cami külliyesi içinde bulunanların en büyüğü olma özelliğini taşıyor.

“Eminönü meydanının tanzimi esnasında camiye sonradan ilâve edildiği mülâhazası ile yıktırılma tehlikesi ile karşılaşan kasır yıllarca harap ve bakımsız bir halde kalmıştır.”

Kasrın o günkü harap durumu Celâl Esat Arseven şu kelimelerle ifade etmiştir: «Türk sivil mimarisinin en güzel parçalarından biri olan bu kasır bugün harap bir haldedir. Mimarî tarihimize ve tezyinatımıza mühim bir vesika teşkil eden bu kasrın eski şekli ve tezyinatı muhafaza edilmek suretiyle yapılacak tamirle gerek sanat ve gerek turizm bakımından kazanılacak kıymet yanında edilecek masrafın büyük görülmemesi icap eder.” Bu feryatların yankı bulması hayli zaman alır. İstanbul Ticaret Odası Hünkar Kasrı'na el atar ve onu inşasına uygun şekilde restore eder. Hünkar Kasrı'nı 400 yıl daha yaşatacak restorasyon o kadar güzel yapılmıştır ki AB'nin Europa Nostra ödülüne layık görülür. Vakıflar Genel Müdürlüğü mülkiyetinde olan ve proje müellifliğini Mimar Hatice Karakaya'nın yaptığı Hünkar Kasrı'nın restorasyonu 5 sene sürer.

Avrupa Birliği Kültürel Miras Ödülleri, Avrupa Konseyi'nin Kültür Programı dahilinde 2002'den bu yana Europa Nostra'nın yürütücülüğünde veriliyor. Toplam dört kategoride verilen ödüllere, bu yıl 29 proje layık görüldü. 17. yüzyıla ait Yeni Cami Hünkar Kasrı, İstanbul'da bir cami külliyesi içinde bulunanların en büyüğü olma özelliğini taşıyor. Bu etkileyici yapının restorasyon çalışmaları sırasında dönemin özelliklerini taşıyan taş, tuğla, alçı, ahşap, metal ve cam malzemeler ile dekoratif amaçlı kullanılan çini, sedef, bağa, fildişi gibi dönemin özgün işçilikleri, geleneksel yöntemlere sadık kalarak günümüz teknolojileriyle restore edildi. Sanat tarihi uzmanları tarafından dönemin en önemli ve günümüze kalan tek örnek yapıtı sayılan Kasrı'ya; çinili ocakları, duvarları kaplayan çini panoları, ahşap işçiliği, vitrayları, pencereleri, sedef bağa kaktımalı kapıları yeniden kazandırıldı.

Siz de Eminönü'nde hep gördüğümüz ama belki de hiç ziyaret etmediğiniz bu mekana kısa bir zaman ayırarak valide sultanların penceresinden İstanbul'a göz atabilirsiniz.

ZİYARETÇİLERE AÇIK

Yeni Camii Hünkar Kasrı'nın tahtirevan yolu adı verilen rampasının altında beş oda, Kasrı'nın altında ise büyük bir mekan içinde şerbethane denilen bölüm bulunuyor. Yeni Camii Hünkar Kasrı, 17. yüzyıl İznik çinileriyle Osmanlı ihtişamının izlerini ebediyete taşıyor.

İki büyük oda ve bir büyük terastan oluşan bir yaşam merkezi olarak tasarlanan ve asırlar boyunca padişahlar ve sultan hanımların tercih ettiği en gözde mekânlardan biri olan Hünkar Kasrı, ilk kez geçen Ramazan ayında kapılarını ziyaretçilere açtı. Etkinlikler kapsamında 'Klasik Sanatlar ile Ramazan'a Hoş Geldin' adlı sergi hat, tezhip ve ebru severleri ünlü hocalarla tarihi ve görkemli ortamında buluştu. Sergide Hikmet Barutçugil ebru sanatının, Dr. Hatice Aksu tezhip, çini, kalemişi sanatının, Ayşe İlhan Gökşen minyatür sanatının ve Sevinç Öztürk ile Necla Anıl da çini sanatının inceliklerini sundu.

BANKACILAR
TÜRKİYE
1-418

TARİHİN SOLUĞUNU DUYDUĞUNUZ ŞEHİR

GÖYNÜK

Tarihin hala soluk aldığı şehirler vardır. Oraların sokaklarında gezerken yüzyıllar öncesinden birilerinin kulağınıza daha önce hiç duymadığınız şeyleri fısıldadığını hissedersiniz. O kadar çok kişiye ev sahipliği yapmış topraklarıyla gördüğünüzden çok fazlasını size anlatırlar.

Bu tanımın kendini gösterdiği şehirlerden biri İstanbul'dur. Ancak tarihimiz ve mirasımız İstanbul'dan ibaret değildir. İstanbul'a birkaç saat uzaklıktaki güzel bir ilçe, Göynük ilçesi tabiatın güzelliklerini de ilave ederek bu tanıma yeniden yorumlar.

Göynük, İstanbul ve Ankara arasında, önemli bir mevkide bulunuyor. Yüzyıllar boyunca birçok medeniyeti ağırlamış olan Göynük, Roma ve Bizans ile başlayan medeniyet serüvenine Osmanlı ile devam etmiştir. Farklı medeniyetlerin ayak izleri bulunsa da şehre ruhunu veren Osmanlı'dır.

Göynük, ister ailenizle ister arkadaşlarınızla İstanbul'dan yola çıktığınızda kolayca ulaşabileceğiniz bir uzaklıkta. Kolay ulaşılabilir konumdaki yerleşimin arazisi bir vadi etrafında şekillenmiş. Şehir mimarisi açısından çözümlenmesi zor bir mesele olsa da sizi karşılayan evler her bir ailenin bir değerinin hakkına saygı göstererek nasıl uyum içinde bir şehir meydana getirdiklerini gösteriyor.

Göynük gezisine başlarken yola hazırlıklı çıkmanızı ve okumalar yapmanızı öneririz. Göynük mimari, tarih, tabiat ve sosyoloji açısından pek çok dersler veren farklı bir yapıya sahip. İpin ucunu yakalayabilirsiniz Türkiye'nin pek çok değerini ve geçmişe ait birçok izi görmeniz daha kolay hale gelecek. Bu aynı zamanda yaptığımız gezinin sizi daha farklı bir kişi haline getirmesine de yardımcı olacak.

KIRMIZI
BEYAZ

43

gezi

GAZİ SÜLEYMAN PAŞA'NIN MİRASI

Orhan Gazi devrinde 1333 yılında Geyve, Göynük, Mudurnu üzerinden Bolu'ya gelen İbn-i Battuta, bölgeyi Türkmenlerden oluşan bir coğrafya olarak tanımlıyor. İbn Battuta'nın konakladığı yerlerin Ahi zaviyelerinden oluştuğu göz önüne alınacak olursa bölgedeki yerleşik hayatın ve ekonomik hareketliliğin ileri bir düzeye ulaştığını düşünebiliriz. 1330'lu yıllarda Orhan Gazi'nin oğlu Gazi Süleyman Paşa Taraklı, Mudurnu, Göynük civarına gelerek hâkimiyeti yeniden tesis eder. Göynük'te Gazi Süleyman Paşa'nın yaptırdığı camii ve hamam halen hizmet veriyor. Evliya Çelebi'nin seyahatnamesindeki satırlar bu camii ve hamamın hikâyesini bizlere aktarıyor. Osmanlı tarihçisi Aşıkpaşazade Göynük'e Süleyman Paşa'nın hizmetlerini şöyle ifade eder: "Süleyman Paşa dahi o kadar adalet gösterdi ki, bütün o memleketlerin halkı derler ki, Ne olur? Eski zamanlardan beri bunlar bize beğ olaydılar! Çok köyler bu Türk kavmini gördüler. Müslüman oldular. O memlekette ne kadar mülkler vardır ki hepsi Süleyman Paşa'nın verdiği kadar üzerine durur."

Kökü Osmanlı'nın kuruluş dönemine dayanan Göynük bu yönüyle Bursa'nın kardeşidir. Biraz daha geniş pencereden bakacak olursak Rumeli'deki Berat şehrinin de ilham kaynağı olabilir. Osmanlı şehirlerinin fonksiyonel ve birlikte yaşamayı esas alan mütevazi bakış açısını burada cisimleşmiş olarak bulabilirsiniz.

AKŞEMSETTİN DİYARI GÖYNÜK

Göynük'ü sadece gözle görünen değerlerle anlamlandırmak eksik bir çabadır. İstanbul'un fethinde Fatih'in yanbaşı duran ve İstanbul'un manevi fatihi olarak kabul edilen Akşemsettin ömrünün son demlerini Göynük'te geçirmiştir. Fatih'in yaptırdığı türbe ile yine Göynük'te medfundur. Mütevazi bir ilçe sahip olduğu değerlerleilmekilmek değer kazanmış ve türbenin içindeki sandukaların ağaç işçiliğine varıncaya kadar Osmanlı kültürünün vücut bulduğu bir yerleşim olmuştur.

TARİHİN KÜMELENDİĞİ COĞRAFYA

1823 yılından beri Bolu'ya bağlı olan Göynük, koruduğu Osmanlı dokusu ile bugün ziyaretçilerini ağırlamaya devam ediyor. Evlerin ve diğer binaların tarihi özellikleri kadar tüm bunların birbirleriyle mükemmel uyumu Göynük'ü bir mücevher olarak görmemize sebep olabilir. Yüzyılların mirasını günümüze taşıyan konaklar vadinin yamaçlarında nazlı bir görünüm sergilemektedir. İkinci Abdülhamit zamanında yapılan hükümet konağı ilçenin en önemli tarihi eserleri arasında yer almaktadır. Bir diğeri ise Kaymakam Hurşit Bey tarafından inşa edilen altıgen taş temel üzerinde yükselen Zafer Kulesi'dir.

KIRMIZI
BEYAZ

45

mekân

TARİHİ GÜZELLİKLER TABİATLA TAÇLANIYOR

Göynük mimarisi ile gönülleri fethederken tabii güzellikleri de bunu tamamlar. Yeşilliklerin arasındaki ilçede birbirinden farklı göller farklı keşifler için ilham kaynağı olmayı sürdürüyor. Deniz seviyesinden 1150 metre yükseklikteki Çubuk Gölü'nü bunlardan biri olarak sayabiliriz. Hemen kenarında Gölbaşı mevkisinde balık avlanabiliyor ve yürüyüş yapılabilir. Özellikle sonbahar aylarında yürüyüş ver fotoğraf tutkunları için bir cennete dönüşen bölgedeki diğer göl ise Sünnet Gölü'dür. Çevresinde konaklanabilecek tesislerin de bulunduğu

gölde kendinizi bambaşka bir evrende hissedebilirsiniz.

Yeşilin tüm tonlarıyla göz alabildiğine yayıldığı bu coğrafyada İstanbul'a yeterince yakın ve yeterince uzak olmanın keyfini sürebilirsiniz. Roma döneminden bu yana İstanbul'un çeperinde yer alan Göynük bu özelliği ile kalkınmış ve gelişmiştir. Ancak İstanbul'a olan yeterli uzaklığı sayesinde de hep gizli bir cennet olma özelliğini devam ettirmiştir.

Göynük'e giderken yola çıktığınızda zihninizde kurduğunuzdan ve bu satırlarda okuduğunuzdan çok daha fazlasını bulabileceğinizden emin olabilirsiniz. Göynük'ü anlamak aynı zamanda gösterişli bir zamanda, büyük bir fethin arkasından sahnedeki sessizce çekilme erdemini gösteren Akşemsettin'i anlamak demektir. Osmanlı'nın inceliğini ve hayat tasavvuruna eşlik etmek demektir.

EVLIYA ÇELEBİ'NİN GÖZÜNDEN GÖYNÜK

Bu kaleye Torbalı Göynük ve Torbalı Gölyük derler ama doğrusu Türbeli Köylük'dür. Fakat kalesine Rum tarihlerinde Aleksandr Anos denir. Bursa tekfurı tarafından yapılmıştır. Bu kaleyi 712 (1312) senesinde Osman Gazi fethetmiştir. Bolu Sancağı toprağında olup 150 akçelik nahiye merkezidir. Kethüda Serdarı vardır. Kalesi göğe baş uzatmış bir kaya üzerinde olup boş ve harap, kullanılmaz haldedir.

Kale ağası ve neferleri yoktur. Bu şehrin 2 tarafı kayalı ve dağlı, bağlı olup şehir içinde bir dere akar ki dağlarından inip çam olduklarından oluktan akar gibi akan âb-ı hayattır. Şehir eski ve şirin olup ahalisi hep Türk'tür. Tamamı 2,000 kadar çam tahtası örtülü güzel evleri vardır. 18 mihraptır. Şehir 8 mahalle itibar olunur. Bazı mahalleleri yalçın kayalar altında olmakla parça parça kayalar her an şehre uçup düşer. Fakat Akşemsüddin Hazretlerinin nüfuzu bereketiyle hiç kimseye zararı dokunmaz. Kaya nereye uçsa orada zararı olup kalır. Böyle kayalar altında 200 kadar ev vardır. 20 kadar mektebi vardır ancak medresesi yoktur. Bir lâtif havası ve hoş

bir hamamı vardır. Deresi içinde su değirmenleri bulunur. Tamamı 75 dükkanı bulunur. Çoğunlukla at çulu ve torba işlediklerinden Torbalı Göylük) derler. Buralarda yerleşmiş Yahudi ve Rum bulunmaz..

Hamam Şehzade Süleyman Paşa tarafından yaptırılmıştır. Bir tarafı kadınlara mahsustur. En güzel İstanbul hamamlarıyla rekabet edecek kadar sağlam, zarif ve sanatlıdır. Yapılış sebebini köyün halkı şöyle anlatır.

Şehzade Süleyman Paşa evvela burada cami yaptırmaya başlamış. Bir gün amelelerden biri taşı duvara kadar götürüp geri getirmiş.. Tekrar duvara kadar götürür yine geri getirmiş. Akşama kadar böyle hareket ettiğini Şehzade fark etmiş ve ameleyi çağırıp sebebini sormuş. İşçi de " Sultanım beni af buyursunlar kulunuza su icap etti ancak sular çok soğuk olduğu için abdest alamadım, abdestsiz de bu mübarek camiye taş koymayı reva görmedim. Halbuki muhtacım, çalışmaya da mecburum. Mecburen böyle çalışır gibi yapıyorum."

Bunun üzerine Süleyman Paşa derhal caminin yapımını durdurup önce bu güzel hamamı yaptırmıştır.

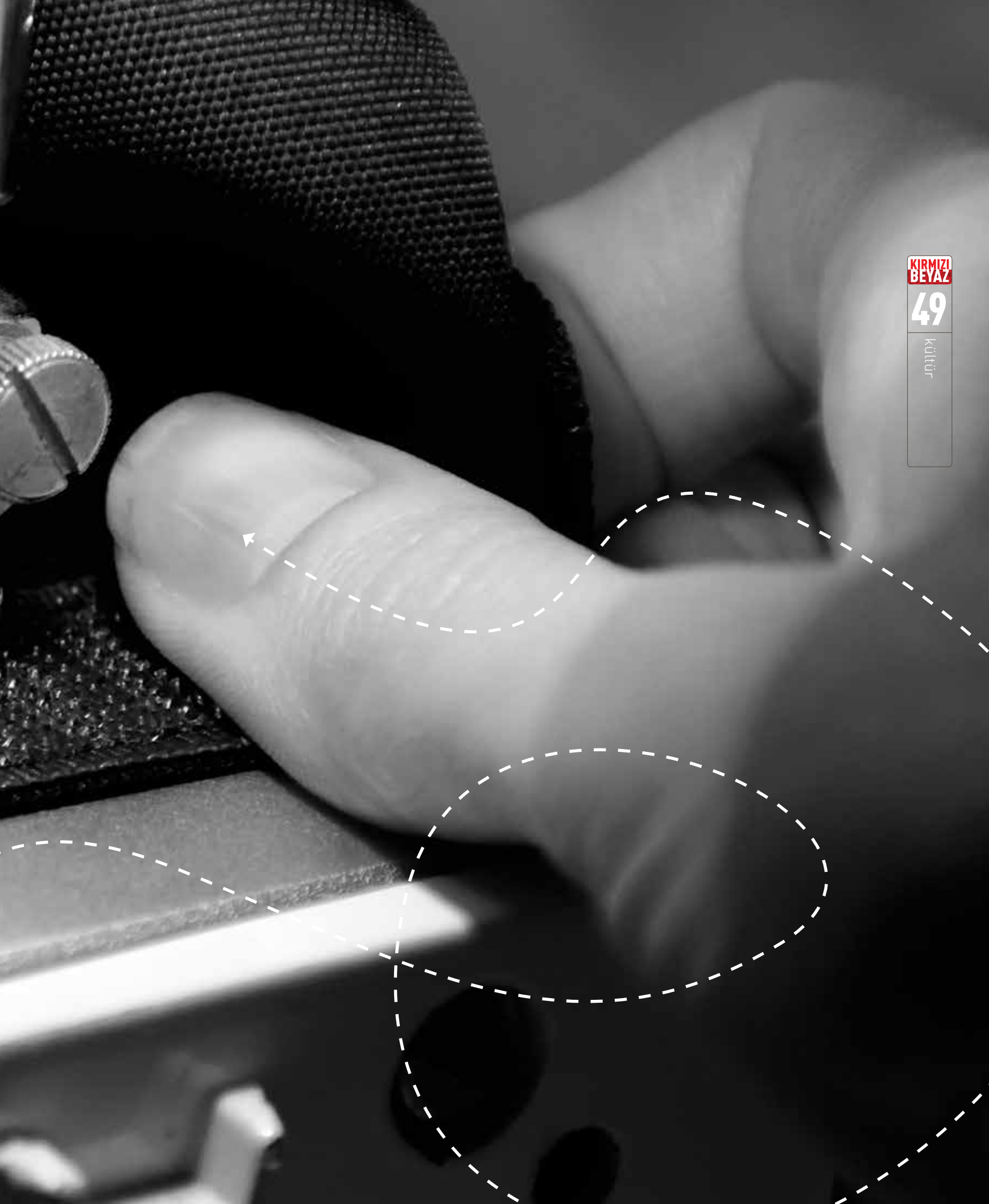
Kaynak : Evliya Çelebi Seyahatnamesi 4.cilt Sayfa 168-169

BİR PEYGAMBER MESLEĞİ:

TERZİLİK

“Ey Âdemoğulları! Size çirkin yerlerinizi örtecek bir örtü ve bir de süslenecek elbiseler indirdik. Takvâ libası ise daha hayırlıdır. Bu, işte Allah Teâlâ'nın ayetlerindedir. Umulur ki, düşünürler...”
(Araf-26)

Halil Kurbetoğlu

İnsanın giysi ile imtihanı yasak meyveyi yediği günden beri süregelen bir süreçtir. Kutsal kitaplar Adem'in yasak ağaca yaklaşması sonucu üzerindeki elbiselerinden sıyrılıp çıplak kaldığını, bunun üzerine "çok utandığını" beyan eder. Buradan da anlaşılacağı üzere örtünmek ve örtündükleri yoluyla güzel görünmek insanın en temel ihtiyaçlarından biridir. Zira bu mesleğin Tanrı tarafından insana bahşedildiğini anlatan yukarıda alıntıladığımız ayette de vurgulandığı gibi insanlığına bahşedilen ikramlardan biridir güzel giysiler...

Peygamberler arasında İdris (a.s.'ın) terzilikle uğraştığı bu nedenle "terzilerin piri" olarak anıldığı halk arasında yaygın bir bilgidir. Terzilik mesleği; "biçki" ve "dikiş" denen iki ana katedeye dayanmaktadır. Ayrıca biçki ile uğrayan erkek ustalara "makas" adı da verilmektedir.

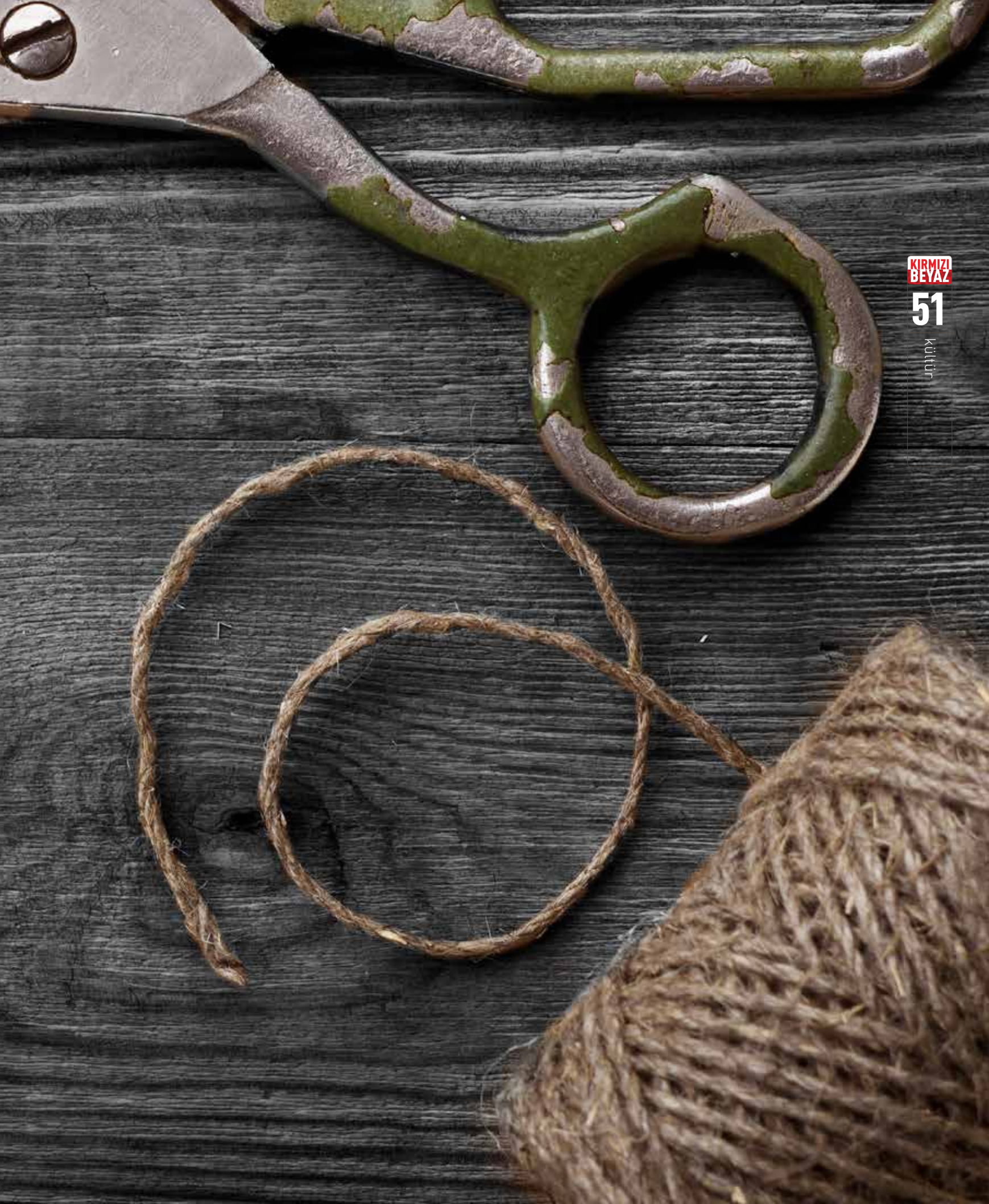
Biçki, kesilip dikilecek kumaşların, onu giyecek kişilerin ölçülerine ve modellerine göre biçme işine denir. Dikişse kumaşlar biçildikten sonra, kesilen parçaların birbirine eklenmesi, onların birbirine uydurulması işidir. Dikiş kendi başına ihtisas isteyen bir sanattır. Terzilikteyse çok daha mühimdir.

Biçki ve dikişten sonra terzilik mesleğinin içinde bulunan prova etme işi de çok önemlidir. Prova; elbisenin henüz tamamlanmadan dikilen, kişinin vücuduna uygun olup olmadığını öğrenmek için yapılan denemelerdir, kontroldür. Dikişte ve biçkide bir hata varsa bu sırada düzeltilir.

İlk zamanlar erkek ve kadın elbiselerini aynı terziler dikerlermiş. Günümüzde genel olarak erkek ve bayan terzileri ayrıdır. Bazı yerlerdeyse hem erkek ve hem kadın elbise dikimleriyle uğrayan erkek terziler de vardır. Son yıllarda ise hazır giyim çok geliştiğinden ısmarlama elbise diken terzilik mesleğine rağbet azalmıştır.

Biz de Kırmızı-Beyaz okurları için bu mesleğe yarım asır adanmış, 50 yıllık mesleki tecrübesiyle terziliğin geldiği noktayı öğrenmek üzere Güngören'de küçük bir dükkân işleten Mahmut Turgut'la röportaj yaptık. Bu mütevazı işletmeye adımızı attığınızda aklınıza gelen ilk kelime keşmekeş oluyor. Çünkü içerisi sadece Mahmut Bey'in kullanabileceği şekilde dizayn edilmiş.

KIRMIZI
BEYAZ

51

kültür

MESLEĞE ADANAN BİR ÖMÜR

Mesleğe ne zaman başladınız ve kaç yıldır bu işle iştigal etmektesiniz?

Ben Mahmut Turgut... Sivaslıyım. Terziliğe Konya'da 13 yaşında geçim sıkıntısı yaşarken başladık. O zamanlar terzilik kıymetli mesleklerdendi. Yaklaşık 50 yıldır elimde makas uğraşıyorum. Konya'dan sonra ailemizle birlikte İstanbul'a göç etmek zorunda kaldık. Ben Konya'da bu işi öğrendiğim için ailemin de isteğiyle mahalle terzisinde tekrar kendime iş buldum.

KUMAŞ İSRAFI EKMEK İSRAFINDAN FAZLADIR

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte konfeksiyonel anlamda da birçok yenilikler meydana geldi. Siz, eski ve yeni durumu incelediğinizde gördüğünüz temel farklar neler?

Gördüğüm en büyük fark israf. Bugün Merter Bölgesi bildiğiniz gibi tekstil işinin merkezi hükmünde. Atölyelerin, iş merkezlerinin önünden geçtiğinizde ne görüyorsunuz? Ben söyleyeyim... Çöpe atılmak üzere dağ gibi yığılan kumaş parçaları... Bu işi birazcık bilen biri olarak söylüyorum, makine insan gibi hesaplı değildir. Biz eskiden en ufak bir parçayı dahi kıymetlendirmeye çalışırdık. Bugün tekstilde yapılan israf ekme israfından fazla. Bu konfeksiyonların önüne atılan atık parçalardan tam on Türkiye yeniden giydirilir.

Makinenin insan hayatına etkisi ile birlikte terzilik sanat olmaktan da çıktı. Şimdi terzilik kalmadı iş tamirciliğe döndü. Bugün aldığım işlerin çoğu insan üzerine bir şekilde uyma-

yan, yanlış dikimlerin düzeltilmesi... Önceden biz beden ölçülerini esas alırdık. Ben şahsen hala öyle çalışıyorum. Her insan farklı beden ölçülerinde yaratılmıştır. Bunu elli yıllık bir birikimle söylüyorum. Bugün makinenin insan için belirlediği ölçülere göre dikim yapılıyor. Bunun sonucunda ise yılda milyonlarca dolar dikilenin yeniden dikilmesi sonucu çöpe atılıyor. Bir terzi bedenine dokunmadığı işi almamalı. Fakat müşteri kaçacak korkusu ile bize gelen her işe eyvallah demek zorunda kalıyoruz.

Sizden sonra bu işi devam ettirecek çocuğunuz, yamağınız var mı?

Çocuklarımdan hiçbiri bu mesleğe ısınamadı. Çünkü geleceği yok bu işin. Bir yamağım dahi yok. Ne devlet bizim gibi terzileri destekliyor ne de biz bu meslekle bir birikim elde edip yatırım yapabiliyoruz. Fiyatlarımızı belirlerken bile temel korkumuz, teknolojiyi kullanarak maliyeti düşüren terzilere müşterilerimiz kaymasın... Benden sonra bu dükkân kapanır. Bu dükkân kapanırsa da bir daha açılmaz. Devlet, Terziler Odası bizim gibi küçük esnaflara fazla bir destek vermiyor. Kredi almak için bile yanımda 8 kişi çalışması gerekiyor. Oysa ben bu meslekten doğru dürüst para bile kazanamıyorum. Bir bisikletim dahi yok... Terzilerin çoğu bu işi bağımsız olarak yapamıyor. Bir fabrikada, konfeksiyonda maaşla çalışmak zorunda kalıyor. Böyle olduğunda mesleki ilerleyiş duruyor. En basitinden biz bir ceket dikmek için saatlerce harcarken bugün yapışkan modellerle on dakikada halledilebiliyor. Teleği yıkamak, dikmek, göğüs molası vermek mazide kaldı... Gönül ister ki devletimiz bizim gibi bu işi aşkla yapmak isteyenlere de elini uzatabilsin.

BAKLAVANIN ADRESİ

KARAKÖY GÜLLÜOĞLU

“Böylesini hiç tatmadım.” Karaköy Güllüoğlu’nu ziyaret eden birçok kişinin dilinden bu cümle dökülür. Tatlı yiyelim tatlı konuşalım sözünün ete kemiğe bürünmüş hali gibidir bu mekan. İçeride farklı çeşitlerdeki baklavalarını yiyenler ve baklava paketleriyle uzaklaşanların yüzünde belli belirsiz bir gülümseme yakalayabilirsiniz.

KARAKÖY’ÜN BAKLAVACISI

İstanbul’un her semtine bir lezzet zimmetlenmiştir adeta. Vefa’yı boza ile eşleştirebilirsiniz veya Kanlıca ile yoğurdu... Baklava denilince de akla Karaköy’deki Güllüoğlu gelir. Güllüoğlu isim olarak farklı semtlerde de vardır. Ancak Karaköy’deki Güllüoğlu’nu bir defa ziyaret ettiyseniz yolunuzu sürekli oraya düşürmek için bahaneler ararsınız. Kat otoparkının altındaki baklavacıya adımınızı attığınızda kendiniz bir baklava ülkesinde hissediyorsunuz. Bu ülkenin yöneticisi müşterileri her daim güler yüzü ile karşılayan Nadir Güllü. Gaziantep’li Güllü ailesinin farklı fertleri Güllüoğlu ismiyle baklava alanında faaliyet gösteriyorlar. Karaköy Güllüoğlu diye özellikle belirtmemizin sebebi de bu. Diğerleriyle kıyaslamak için değil, yeriyle yurduyla lezzetiyle farklı olan bu dükkanı iyice tarif ede-

bilmek için. İçeride farklı milletlerden müşteriler bu lezzeti tadabilmek için kasadan fişlerini alıyorlar. Kasanın arkasındaki fiyat listesi sizin için aynı zamanda bir menü işlevi de üstleniyor. Ancak gözünüzle seçmeniz daha doğru olacaktır. Mekanın tasarımı özenli ve ince detaylara önem verilmiş. Her ayrıntısına bir zarafet düşen mekanda yine de hiçbir şey dikkatinizi baklavadan çevirmeyecek ölçüde tasarlanmıştır.

HALEP VE ŞAM’A DAYANAN LEZZET TARİHİ

Ailenin tarihi aynı zamanda lezzetin de tarihi ve biz bu tarihe kulak veriyoruz. Güllü ailesi, 1800’lü yıllardan beri baklavacılık yapıyor. Aileden baklavacığa ilk başlayanın Gaziantep’te “Güllü Çelebi” diye anılan Hacı Mehmed Güllü olduğu söyleniyor.

Gaziantep'te revaçta olan tatlıcılık mesleğine giren Güllü Çelebi, meslekte ilerleyebilmek için, tatlıcılıkta en ileri olan Halep ve Şam'a gitmiş. Altı ay kadar kalıp baklavacılığın inceliklerini öğrenmiş; Gaziantep'e dönünce bir baklava tezgâhı kurmuş. Güllü Çelebi'nin vefatından sonra oğlu Hacı Mahmud Güllü baba mesleğini sürdürmüş ve oklava ile tek tek açılan ince yufkadan baklava yapımını başlatmış. Hacı Mahmud Güllü'nün dört oğlu da baklavacı olarak yetişince, Güllü ailesinde baklavacılık bir gelenek halini almış.

Lezzetin şöhreti zamanlar Antep sınırlarını aşmış ve aile baklavacılığı İstanbul'a taşımaya karar vermiş. 1949 yılında Karaköy'de açılan İstanbul'un ilk baklavacı dükkânı, aynı zamanda Gaziantep dışındaki ilk fırınlı baklavacı dükkânı olmuş.

KULAKTAN KULAĞA YAYILAN ŞÖHRET

Güllüoğlu baklavanın alametifarikası haline gelse de ilk zamanlar hayli zorluklar çekmişler. İstanbul halkı baklavaya aşına değilmiş ve Mustafa Usta İstanbullu'yu baklava ile tanıştırmak için hayli zahmet çekmiş. Bedava baklava ikramları, uzak yerlere yapılan paket servisler ve hatta sinemalara verilen reklamlarla bir baklava kültürünün oluşması için öncülük yapmış. Ancak asıl reklamın lezzetin müdavimi olan müşteriler eliyle gerçekleştiğini ifade ediyor.

Aradan geçen zaman için Karaköy Güllüoğlu hakkı bir şöhrete sahip olsa da Nadir Güllü tanıtım için gayretlerini sürdürüyor. Yurtdışından gelen basın mensuplarına Karaköy Güllüoğlu'nu tanıtırken aynı zamanda bir lezzet durağı olarak İstanbul'u da tanıtmış oluyor.

ALMAN TV'SİNE GÖRE "EN ÖNEMLİ ŞEY"

Dünya basının ilgisi de Karaköy Güllüoğlu'nun üzerinde. Alman ProSieben televizyonunun Galileo programı, Türkiye'de "en önemli şey" olarak Karaköy Güllüoğlu'nu seçmiş. Program yönetmeni Juris Lempfert, Karaköy Güllüoğlu'nun seçiminde, fabrikasının çok büyük olması, kaliteli ürün yapması, ünlü ve popüler olmasının etken olduğunu belirterek, "Zaten baklava başlı başına bir olay" demiş. Karaköy Güllüoğlu, Türkiye'nin baklavacılıkta en yüksek üretim kapasitesine sahip firması. Kurulu kapasitesi 3 ton/gün olan firmanın günlük ortalama üretim miktarı 2 ton civarındaymış.

Karaköy Güllüoğlu'nun 1996 yılında faaliyete geçen Mumhane Caddesi'ndeki modern merkez binası, Türkiye'nin en büyük baklava üretim tesisini içeriyor.

Karaköy Güllüoğlu olarak Dünya'nın her ülkesinden, Türkiye'nin her ilinden ve İstanbul'un her semtinden

şube açmak için teklifler gelse de buna yanaşmıyor. Karaköy Güllüoğlu baklava işinin merkezinde lezzetin olduğunu ve lezzetin da ustalıkla sağlandığına inanıyor. Usta-çırak ilişkisiyle demlenen kaliteyi koruma adına sadece Karaköy'de lezzet sunmaya devam ediyor.

Karaköy Güllüoğlu'na yapacağınız ziyaret sadece kendiniz için bir lezzet molası değil ömrünüz boyunca unutamayacağınız bir baklava tecrübesi anlamına geliyor. Nadir Güllü, dükkanda müşterilerini karşılarken dükkana daha dün açmış gibi bir heyecan içinde belki de uzun soluklu başarının ve kıtaları aşan şöhretin sırrı da bu heyecanda saklıdır.

HEDEFİ KOŞARAK BULMA SPORU:

ORYANTİRİNG

Bazı sporları anlatmak kolaydır. Koşuda koşarsınız, yüzmeye yüzersiniz, dağcılıkta kendinizi dağlara taşırsınız. Oryantiring ise tanımı biraz daha güç olsa da yapması o kadar zor bir spor değil. Türkiye’de federasyonu bulunan bu spor Türkçe telaffuzu olsa da yabancı bir kelimeyle ifade ediliyor. Bu ayrıntıyı atlayıp konuya girelim. Oryantiring koşarak hedef bulma sporu olarak tarif ediliyor. Hedefler harita üzerinde verilen sıralama üzerinde bulunuyor. Bu yönüyle açık arazide yapılabileceği gibi şehir içinde de gerçekleştirilebilen bir spor. Belirlenen hedeflerin en kısa sürede bulunarak bitiş noktasına ulaşılması gerekiyor. Sadece koşmayla sınırlı değil. Kayakla, bisiklet sürerek veya deniz üzerinde de bu sporu gerçekleştirmek mümkün. Yön tayini bu noktada büyük önem taşıyor. Katılımcıların veya sporcuların bilinmeyen veya

az bildikleri bir alanda, harita ve pusula yardımı ile yönlerini bulup önceden yerleştirilmiş ve haritaya işaretlenmiş hedefleri bulmaya çalışmaları isteniyor. Yerin bulunması harita ve pusula yardımıyla yapılıyor. Tanımlara göre bireysel veya takım halinde gerçekleştirilebileceği ifade ediliyor. Sadece fiziksel güç değil zihinsel odaklanma da gerektirdiği için farklı bir yerde konumlanıyor.

Her katılımcı yaşına ve tecrübesine göre çeşitli zorluk ve uzunluklarda olan belirli yaş kategorileri için hazırlanmış olan parkurlardan birine katılır. Her yaştan katılımcı koşarak ya da yürüyerek oryantiring sporunu yapabilir. Yarışmacılar belirli zaman aralıkları çıkış alarak yarışmaya başlarlar.

flour-
01

KIRMIZI
BEYAZ

59

spor

DOĞUM TARİHİ: 1886

Bir harita ve pusula ile yön bulmanın değerli olduğu zamanlara ait bir spordan bahsediyoruz. Oryantiring kelimesi ilk defa 1886 yılında kullanılmış. Yani iki dünya savaşının ikisinden de önceki bir zamanda doğmuş. Tıpkı izcilik faaliyetleri gibi askeri ve sivil karışıma sahip bir spor...

Kaynaklarda resmi olarak ilk oryantiring etkinliğinin, 1895 yılında İngiltere, İsveç ve Norveç askerleri arasında düzenlenen oryantiring kampı ile gerçekleştiği ifade ediliyor. Tarihte bilinen ilk oryantiring yarışması ise Tjalve Spor Kulübü tarafından Norveç Oslo yakınlarında 1897'de yapılmış. 3 kontrol noktalı ve 19,5 km'lik parkuru, Peder Fossum, 1 saat 47 dakika 7 saniyede tamamlamayı başarmış.

Modern anlamda ilk resmi oryantiring faaliyeti ise 1918'de yapılmış. Albay Ernst Killander tarafından düzenlenen etkinlikte, oyun ile ilgili temel prensipleri, güzergahları, kontrol noktalarının seçimi, ve organizasyonu içeren kural-belirleyerek, oryantiringin temel yapısını oluşturmuş. Bu etkinlik aynı zamanda Albay Ernst Killander'in bu sporun kurucu babası olarak bilinmesini sağlıyor.

TÜRKİYE'DE ORYANTİRİNG

Oryantiring Federasyonu'nun bilgilerine göre Türkiye'de oryantiring, 1970'lerden beri silahlı kuvvetlere bağlı kurumlar ve diğer kamu kurumları bünyesinde yapılıyor. 1999'da İstanbul ve Ankara'da halka açık oryantiring grupları kurulmuş ve faaliyete başlamış. Türkiye'de resmi örgütlenme çalışması 2001 yılında başlamış ve 2002 yılında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Dağcılık Federasyonu'na bağlı Oryantiring Asbaşkanlığı kurulmuştur. Asbaşkanlık 2004 yılında İzcilik Federasyonu'na bağlanmış. 2006 yılında bir Oryantiring Federasyonu kurulması kararı alınmış.

DEĞİŞEN TEKNOLOJİYLE ELEKTRONİK TAKİP

Oryantiring parkuru haritada belirtilen sırası ile ziyaret edilecek bir dizi kontrol noktasından meydana gelmiştir. Kontrol noktaları yerleri haritada daire ile işaretlenen, ayırt edilebilen arazi özellikleridir. Örneğin girinti, çukur, patika kesimi... Kontrol noktaları arazide turuncu-beyaz ya da kırmızı-beyaz bayraklarla belirtilir ve tam olarak haritada belirtilen yerlere yerleştirilir.

Her kontrol noktası tanımlama için kontrol numarasına ve katılımcının doğru kontrol noktasına uğradığını kanıtlamak için zımba ya da elektronik zamanlama ünitesine sahiptir. Yarışmacı yarışma sırasında, bölgenin Orienteering haritasını, tüm kontrol noktalarının

açıklamalarının listesini (control description) ve kontrol kartı taşır. Kontrol kartı başlangıç ve bitiş zamanını kaydetmek ve her kontrol noktasında bulunan zımba ile işaretleme için kullanılır. Eğer elektronik sistem kullanılıyor ise zamanı ve uğranılan hedef numaralarını kaydetmek için kontrol kartı yerine elektronik yüzükler kullanılır.

ŞEHİR TANIMANIN FARKLI BİR YOLU

Bu yıl 10'cusu düzenlenecek olan "İstanbul 5 days" yarışları 30 Ekim – 3 Kasım 2013 tarihleri arasında İstanbul'un ormanlarında ve özel yerlerinde yapılacak. Belgrad Ormanı'nın Fatih Çeşmesi, Çiftalan bölgeleri, Yıldız Parkı, Büyükaada ve Kapalıçarşı bu vazgeçilmez ve son derece keyifli yarışmalara ev sahipliği yapacak. Konaklama merkezlerine çok yakın olan Sultanahmet ve tarihi yarımada farklı imparatorlukların en önemli dini, idari ve sivil yapılarının yer aldığı, bazıları bugün de ayakta duran ve izlerine rastlanan en önemli tarihi yerlerdendir. Bu önemli tarihi yapılardan birkaçı şehir surları, Ayasofya, Sultan Ahmet Cami, Topkapı Sarayı, Yerabatan Sarnıcı ve Kapalıçarşı'dır. Ayrıntılı bilgiye <http://www.ist5days.com/> adresinden ulaşabilirsiniz.

ORYANTİRİNGİN FAYDALARI

- Oryantiring, fiziki olduğu kadar zihni de çalıştıran son derece sağlıklı ve zekâ gerektiren bir spordur. Sadece fiziği geliştirmekle kalmaz ek olarak baskı ve stres altındayken bağımsız olarak düşünme ve zorlukları çözüme yeteneğini de geliştirir.
- İki boyutlu haritayı üç boyutlu görmeyi sağlar.
- Bedensel ve zihinsel yetenekleri geliştirir.
- Açık havada yapılan bu spor dalı sporcunun genel bedensel ve yön bulma yeteneklerini arttırırken bireyin kişisel özelliklerini geliştirir
- Bireysel yapıldığında, bedensel yorgunluk altında düşünme yeteneğini geliştirir.
- Doğru karar verme yetisini geliştirir.
- Zorluklarla baş etmeyi öğretir.
- Yeteneklerinin sınırlarını (kendini) tanımayı öğretir.
- Takım olarak yapıldığında ise, liderlik vasıflarını arttırır ve dirayetli olmayı öğretir.
- Doğa bilincini uyandırır
- Açık havada yapılan bir spor dalı olduğu için sporcunun genel bedensel ve yön bulma yeteneklerini arttırırken bireyin kişisel özelliklerini de geliştirir
- Yanlışta ders alıp doğruya odaklanmayı öğretir.
- Konsantrasyon becerisini geliştirir.
- Hızlı ve yaratıcı düşünme becerisini geliştirir.
- Mantıklı düşünme ve problemleri bağımsız olarak analiz edip çözüme yeteneğini geliştirir.

SAĞLIKLI BİR HAYAT YOLUNDA BİREY OLMAK

Tabii acı çekeceksin, görmenin bedelidir bu. Tabii için korkuyla dolacak, yaşamak demek tehlike içinde olmak demektir.

Irvin Yalom

Ali Merdan - Psikolojik Danışman
alimerdan@gmail.com

İnsan dünyaya adımını attığı anda çok korunmasızdır. Diğer canlılarla kıyaslandığında çok aciz bir durumdur. Kendine yetebilmesi için yıllar gerekir. Oysaki pek çok canlı dünyaya ilk adımını atar atmaz yaşamak için ihtiyaç duyduğu becerileri hazır bulmuştur ve vakit kaybetmeden yaşam döngüsüne o da katılır. Bir ceylan yavrusu doğduktan 15 dakika sonra adım atmaya başlar. Oysa ki insan yavrusunun yürümesi için ortalama bir yıl gereklidir. Ancak insanı diğer canlılardan ayıran çok önemli bir yeteneği vardır: Sürekli öğrenme ve gelişme kapasitesi. İnsanoğlu sürekli öğrenirken yaşamda diğer insanlarla kendini kıyaslayarak tanımaya başlar. Öncelikle aile içerisinde başlar bu çaba. Daha sonra arkadaşlar, okul ve yaşam okulundaki diğer öğrencilerle devam eder.

Kişiyi diğerlerinden ayıran şeyler nelerdir acaba. Sadece fiziksel özellikleri midir kişiyi farklı kılan yoksa başka özellikler de var mıdır? Farklılıkların yanı sıra benzerlikleri nelerdir? Kendisi hakkında neler biliyor? Kendisiyle ilgili ne tür düşünceleri var? Kendine dönüp bakıyor mu acaba? Dış dünyada olanlara ilgi

duyduğu kadar kendisinde yaşananlara da ilgi gösteriyor mu? Susanna Tamaro Yüreğinin Götürdüğü Yere Git adlı eserinde insana dair şöyle bir tespitte bulunur: "Yapılacak ilk devrim; insanın kendi içinde yapacağıdır. İlk ve en önemli devrim budur. İnsan kendi hakkında bir düşünceye sahip değilken bir düşünce uğruna savaşmak yapılabilecek en tehlikeli şeylerden biridir."

Varoluşunun gereklerini istemli denetimiyle sağlıklı bir şekilde gerçekleştirebilen, ruhunun ve bedeninin ihtiyaçlarını karşılayabilen kişiyi birey olarak tanımlıyorum. Birey olmak; kendi bilinç ve eyleminin belirleyenlerini bilip buna müdahale etmekten geçiyor. Yaşama dair düşüncelerimizi ve eylemlerimizi oluşturan ise bizi biz yapan değerler ile inançlar sistemi. Yaşama ve kendimize dair değer ve inanç sistemleri. Yaşamımızın ve varoluşumuzun sorumluluklarını bilebildiğimiz, kavrayabildiğimiz, fark edebildiğimiz ve bu sorumlulukların gereklerini yerine getirebildiğimiz ölçüde insan yığınlarından ayrılıyor.

KIRMIZI
BEYAZ

63

sađlık

Birey olmanın en can alıcı noktaları konumlandırmanın ne şekilde yapıldığıdır.

BİREY OLMANIN BİLEŞENLERİ

Birey olma sürecinde pek çok kavram karşımıza çıkıyor. Aşağıda her biri uzun uzun değerlendirilebilecek kavramları bulacaksınız ki bu yazıda onların üzerinde duramayacağız:

- Kendini tanımak
- Evreni tanımak ve bu sistemde kendini konumlayabilmek.
- Ruhsal ihtiyaçlar
- Hayatın ve dünyanın gerçeklerini bilmek.
- Bireysel sınırları belirlemek, korumak, geliştirmek.
- Kendi yaşamının sorumluluklarını yerine getirebilmek
- Birey olmanın farkındalıklarını yakalamak ve yaşamak.
- Alt kimlikleri özümsemek.
- Özgürlüğünü elde etmek ve korumak.
- Yaratıcılık.
- Sosyalleşebilmek.
- Varoluşunun gereklerini yaşayabilmek.
- Kendini kabullenmek.
- İnsana saygı duyarak onu kabullenebilmek.
- Kendine ve kendi potansiyeline güven duyabilmek.
- Kendine yetebilmek.
- Kendini kurtarmak.
- Kendi olmak.
- Özdenetim becerisine sahip olabilmek.
- Aşka açık olmak.
- Çok kimlikli yaşama alışabilmek ve gereklerini yerine getirebilmek.
- Değerleri ile uyumlu yaşayabilmek.
- Eleştiri alıp verebilmek...

BİREY OLMAYA GİDEN YOL

Birey olmanın en can alıcı noktaları konumlandırmanın ne şekilde yapıldığıdır. Birey olmaya giden o uzun ve sancılı süreçte –yaşama güçlü bir bireysellik ile başlamada- her şey kendini konumlandırmanın ne şekilde yapıldığı ile başlıyor. Bu süreç elbette ki kolay bir süreç değil kısa da değil. Emek gerektiren, sabır gerektiren, disiplin gerektiren ve her şeyden öte cesaret gerektiren bir süreç. Yaşamda her şeyin bir bedeli olduğu gibi bu sürecin bedelleri var. Hayat tercihlerle, seçimlerle örülür... Hepimiz yaşamımızda seçimler yapıyoruz ve bunların karşılığını şu ya da bu şekilde görüyoruz. Birey olabilme süreci, bedel ödemeyi göze alarak sürecin risklerini göğüsleyerek yoluna devam edecek ne istediğini bilenleri gerektiriyor. Aksi takdirde bu yolda yürümek her an geri dönmeye neden olabilir. Bu cümleleri okuduktan sonra gözünüz korkmasın. Bu yol mayınlarla, tehlikelerle dolu bir yol değil elbette. Birey olmaya giden yolun kazanımları içinde en anlamlılarından birisi bireye yaşattığı o muhteşem farkındalık hazzı, beraberinde getirdiği güven ve de iç huzur.

Birey olmak; bencillik ve hedonizm vb kavramlarla kıyaslanma ve karıştırılma talihsizliğine uğruyor kimi zaman. Sosyalleşmenin karşıtı gibi algılanması

ne yazık ki birey olabilmenin gereklerinden olan “sosyalleşme” nin görülmemesidir. Kendini toplumdan soyutlayarak, kişisel çıkarlarını en merkeze almak, bu doğrultuda ait olunan topluma, gruplara dahil olma, sadece çevresinden benmerkezci bir şekilde sürekli bir şeyler alma ve fakat bunun karşılığında bir şeyler vermeyerek birey olunamaz. Aslında birey olabilen kişi toplumun bir öznesi olabilen ve bunu yaparken de grup psikolojisine, kitle psikolojisine esir olmadan tek başına da varoluşunu yaşayabilen kişidir.

Yazımızı Erich Fromm'un 1941 yılında yazdığı Özgürlükten Kaçış adlı eserinde belirttiği muhteşem tespitle bitirelim:

Birey kendi olmaktan çıkar; kültürel kalıpların kendisine sunduğu kişiliği tümüyle benimser; böylece tıpkı diğerleri gibi olur. “Ben” ile dünya arasındaki tutarsızlık ve onunla birlikte de, bilinçli yalnızlık ve güçsüzlük duygusu ortadan kalkar. Bu mekanizma bazı hayvanların kendilerini korumak üzere renk değiştirmesiyle kıyaslanabilir. Onlar da kendi çevrelerine o kadar benzerler ki, çevrelerinden nerdeyse ayırt edilemezler. Kendi bireysel benliğinden vazgeçen ve robot haline gelen kişi, çevresindeki milyonlarca robotla aynı olur, ve artık kendini yalnız hissetmez, kaygı duymaz. Ama ödediği bedel yüksektir; kendi benliğini yitirmiştir.

İSTANBUL KİTAP FUARI KAPILARINI AÇIYOR

“TARİH: GEÇMİŞTEKİ GELECEK”

Kitap kurtları için alışveriş zamanı. Katılımcı yayınevlerinin kitaplarını büyük indirimlerle okurlara sunduğu İstanbul Kitap Fuarı “Tarih: Geçmişteki Gelecek” temasıyla kapılarını açmaya hazırlanıyor. TÜYAP Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş. tarafından Türkiye Yayıncılar Birliği işbirliği ile gerçekleştirilecek 32. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı, 2-10 Kasım 2013 tarihleri arasında TÜYAP Fuar ve Kongre Merkezi-Büyükçekmece’de düzenlenecek.

Çin Halk Cumhuriyeti, 32. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı'nın Onur Konuğu olarak 2-5 Kasım 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilecek Uluslararası Salonda yer alacak. Çin'den 100'ün üzerinde yayınevi katılacak, fuar süresince yazarların katılımıyla etkinlikler düzenlenecek. Çin edebiyatının önemli isimleri fuarın konuğu olacak. Çin Halk Cumhuriyeti yayın sektörünün önde gelen temsilcileriyle Türkiye'den yayıncılarla bir araya gelerek sektörel buluşmalar gerçekleştirecek. 32. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı Onur Konuğu ola-

rak belirlenen Çin Halk Cumhuriyeti Uluslararası Salonunda yer alacak. Çin'den 100'ün üzerinde yayınevi katılacak, fuar süresince yazarların katılımıyla etkinlikler düzenlenecek. Çin edebiyatının önemli isimleri fuarın konuğu olacak. Çin Halk Cumhuriyeti yayın sektörünün önde gelen temsilcileriyle Türkiye'den yayıncılarla bir araya gelerek sektörel buluşmalar gerçekleştirecek. Çin Halk Cumhuriyeti'nin programında söyleşiler, paneller, kaligrafi atölye çalışmaları, profesyonel buluşmalar ve bir de sergi de yer alacak.

KIRMIZI BEYAZ
67
alışveriş

ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN TEMASI İPEK YOLU

32. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı'nın ana temasıyla ortaklık kuran Çin Halk Cumhuriyeti, İstanbul Kitap Fuarı temasından yola çıkarak İpek Yolu - Yeni Sayfa sloganını benimseyen etkinliklerle gelenekselden moderne Çin edebiyatına odaklanacak.

Çin Halk Cumhuriyeti, ulusal standında çocuk ve gençlik edebiyatı, dijital yayıncılık, animasyon ve oyun, Çince çeviri edebiyatına yönelik yayın yapan 100'e yakın yayınevi ile fuara renk katacak. Çin standında toplam 6000'den fazla çeşit kitap ve 10.000'den fazla yayın bulunacak.

Çin Halk Cumhuriyeti düzenleyeceği profesyonel buluşmalarla Çin'den ve Türkiye'den katılan yayınevlerini bir araya getirmeyi planlıyor. Sektörel etkinlikler arasında: Çocuk kitapları, Çin edebiyatından çeviriler ve dijital yayıncılık konu başlıkları ile ilgili yayıncılar buluşmaları gerçekleşecek.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN ÖNEMLİ YAZARLARI TÜYAP'TA

İstanbul Kitap Fuarı bu sene çok önemli Çinli yazarları ağırlayacak. Çin Halk Cumhuriyeti yaklaşık 17 önemli yazarıyla fuarda etkinliklerde yer alacak.

Çin Yazarlar Derneği Başkanı ve yazar Tie Ning, yazar ve senaryo yazarı Wang Gang gibi yazarların yanı sıra genç kuşağın önemli Çinli yazarlarından Zhan Yueran, Jiang Nan, Wei Wei fuara katılacak önemli isimlerin sadece birkaçı.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin düzenleyeceği etkinlikler kapsamında fuar alanında ve İstanbul'un farklı mekanlarda paneller, söyleşiler, atölye çalışmaları ve profesyonel buluşmalar gerçekleşecek.

KALİGRAFİ SANATI ATÖLYE ÇALIŞMALARI

Kaligrafi sanatının önemli isimlerinden Pang Zhonghua fuarda bir atölye çalışması gerçekleştirecek. Zhonghua, 1980 yılından itibaren Çin'de kaligrafi sanatının önde gelen isimleri arasında yer alıyor. Zhonghua'nın kaligrafi kitapları geçen üç yıl içerisinde ulusal ve yerel düzeyde en çok satan kitaplar arasında bulunuyor.

DÜRBÜN, KUŞ KİTABI, KALEM VE KAĞIDIN YETERLİ OLDUĞU BİR HOBİ

KUŞ GÖZLEMÇİLİĞİ

Kuş gözlemciler, kuş gözlem sadece bir hobi olmanın yanında doğa koruma çalışmalarına katkı sağlamak için de kullanır.

Hobiler kendimiz için farklı bir meşgale anlamına gelebileceği gibi dünya için değer de üretebilir. Bu tarz uğraşlardan birini de kuş gözlemciliği oluşturuyor. Kuşları gözlemenin kime ne faydası vardır diye düşünebilirsiniz. Açıklamaya başlayalım. Kuş gözlem, kuşların doğal ortamlarında incelenmesi, tanımlanması ve sayımı anlamına geliyor. Peki kuşları gözleyenler bu hobiye nasıl geçmektedir? Kuş gözlemciler farklı kuş gözlem alanlarını ziyaret eder. Kuş gözlem yerlerinin nereler olduğu da bir sır değil. İnternet üzerinden kolaylıkla ulaşılabilecek bir

bilgi. Aynı zamanda bu hobiye sahip olanlarla buluşabileceğiniz yepyeni bir dünya. Bu hobiye ilgi duyan kişiler zamanla gözlemledikleri kuş türü sayısını artırıyor ve doğa koruma araştırmalarına veri sağlıyor. Kuşların renkleri, davranışları ve yaşam alanlarının çeşitliliği insanları kuş gözleme çeken nedenleri oluşturuyor. Kuş gözlem her yaşta insanın yapabileceği bir etkinlik... Kuş gözleme başlayabilmek için dürbün, arazi kuş kitabı ve not defterinizin olması yeterli oluyor.

Kuş gözlemciliği hobisine ilgi duyan kişiler zamanla gözlemledikleri kuş türü sayısını artırıyor ve doğa koruma araştırmalarına veri sağlıyor.

KIRMIZI
BEYAZ

71

saęlık

Kuşları gözlemleyebileceğiniz belli bir saat ya da dönem yoktur. Her kuş türü farklı zamanlarda hareketlilik gösterir. Ötücüler besin bulabilmek için sabahın erken saatlerini, yırtıcı kuşlar havada yükselmek ve av aramak için sıcaklığın artmasını, baykuşlar ise beslenmek için geceyi beklerler. Hafta sonları kuş gözlemcileri için önemli fırsatlardır. Daha fazla gözlem yaptıkça bilgilerinizin hızla arttığını göreceksiniz.

İnsanoğlunun kuşlara duyduğu hayranlık değişik deyimlere bile girmiştir. Kuş gibi hafiflemek, kuşlar gibi özgür olmak bunlardan sadece ikisidir. Uçaklara binerken de kuşların sahip olduğu özgürlük hissini bir nebze olsun tatmak isteriz. Öte yandan kuşlar doğada gözlemlenebilecek en hareketli canlı grubudur. Yaşam alanı ne olursa olsun oraya uyum sağlamış bir kuş türüyle muhakkak karşılaşılır. Çöldeki akbabalar bunun belki en belirgin örneğidir. Kuşlar ürrektir. En ufak bir tabiat değişikliğinde bundan en fazla etkiyi görürler. Bunun için onların yaşam alanlarının korunması ve avlanmaların sıkı kurallara bağlı olması gerekmektedir. Kuş gözlemcileri, kuş gözlem

sadece bir hobi olmanın yanında doğa koruma çalışmalarına katkı sağlamak için de kullanır. Bu amaçla kurulan KuşBank ve Nuh'un Gemisi veri tabanları Türkiye'deki kuş gözlemcileri tarafından toplanan verilerin tüm araştırmacılar ve gözlemciler tarafından kullanılmasını sağlar. Türkiye'de Doğa Derneği tarafından oluşturulmaya çalışılan Kuş Gözlemciliği bilinci Dünya Kuş Gözlem Günü etkinlikleriyle destekleniyor. Düzenlenen etkinliklerle kuş gözlemcileri bir araya gelerek geniş katılımlı etkinliklerle birbirleriyle bilgi alışverişi yapılıyor. Avrupa'da 18 yıldır, Türkiye'de ise 2004 yılından bu yana çeşitli etkinliklerle kutlanan Dünya Kuş Gözlem Ekim ayının ilk hafta sonunda gerçekleştiriliyor.

Dünya Kuş Gözlem Günü 2011 etkinliklerinin ana hedefi önceki yıllarda olduğu gibi herkesin katılabileceği etkinliklerle katılımcı sayısını arttırmak ve kuş gözlemciliği, kuşların ekolojik değerleri ve kuş koruma çalışmaları hakkında bilgi vererek katılımcıları kuş gözlemcisi olma ya teşvik ediyor.

Türkiye'de Doğa Derneği tarafından oluşturulmaya çalışılan Kuş Gözlemciliği bilinci Dünya Kuş Gözlem Günü etkinlikleriyle destekleniyor.

DÜNYA KUŞ GÖZLEM GÜNÜ'NÜN AMAÇLARI

- Kuşların ve yaşam alanlarının korunmasına dikkat çekmek,
- Kuş göçlerine ve doğal yaşam alanlarına, beslenme, konaklama ve göç rotalarına dikkat çekmek,
- Ulusal ve uluslararası medyanın ilgisini bu konuya çekmek.
- Dünya Kuş Gözlem Günü; Dünya Kuşları Koruma Kurumu'nun (BirdLife International) üyeleri tarafından gerçekleştirilen çeşitli etkinliklerle her yıl ekim ayının ilk hafta sonu tüm dünyada kutlanıyor. Organizasyonun Türkiye'deki koordinasyonunu BirdLife ortağı olarak Doğa Derneği yürütüyor.
Bitki, kelebek, kuş, sürüngen, memeli vs. tüm canlı varlıklara hiçbir şekilde müdahale edilmemesi (bitki sökmeye, türleri sesle etkileme ve çağırma, toplama, yakalama gibi),
- Tüm canlı varlıkların üreme, beslenme ve saklanma gibi yaşamsal davranışlarına saygı gösterilmesi (üreme kolonileri, toplu geceleme ve beslenme alanlarından uzak durma gibi),
- Doğal yaşam örtüsüne zarar vermemek için yollardan ve patikalardan yürünmesi
- Doğadaki bütünün bir parçası olan cansız varlıklara müdahale edilmemesi (taş toplama, taşların konumunu değiştirme, toprak alma gibi).
- Diğer katılımcıların haklarının gözetilmesi, toplu gözlemlerde sessizlik ilkesinin bozulmaması ve dikkat çekmeyecek renkte kıyafetler tercih edilmesi,
- Su, elektrik, kağıt, petrol vs. tüketiminin en az olması.

DÜNYA KUŞ GÖZLEM GÜNÜ NERELERDE KUTLANIYOR?

Kuş gözlem toplulukları farklı illerde etkinliklerle kuş gözlemi için bir araya geliyorlar. Bu yılki etkinliklerin zaman ve yer bilgilerine Doğa Derneği'nin internet sitesinden ulaşabilirsiniz. Aşağıdaki gözlem yeri bilgileri daha önceki etkinliklerdeki gözlem alanlarını kapsamaktadır ve fikir edinmeniz için yer verilmiştir.

Samsun

19 Mayıs Üniversitesi Kuş Gözlem Topluluğu, Kızılırmak Deltası'na kuş gözlemine gidiyor.

Ankara

Hacettepe Üniversitesi Ekoloji Grubu, Eymir Gölü kıyısında hazırlayacağı standında kuş gözlemciliğini tanıtır çocuklarla doğa oyunları oynuyor ve göl çevresinde kuş gözlemi düzenliyor.

Konya, Beyşehir

Selçuk Üniversitesi Kuş Gözlem Topluluğu, Beyşehir Gölü Sula mevkiinde kuş gözlem gezisi düzenliyor.

Kars

Kuzey Doğa Derneği, Sarıkamış Ormanları, Kuyucuk Gölü ve Çalı Gölü'ne kuş gözlemine gidiyor.

Zonguldak

Zonguldaklı kuş gözlemcileri, Filyos Deltası'na kuş gözlemine gidiyor.

İzmir

Dokuz Eylül Kuş Gözlem Topluluğu ve Ege Üniversitesi Doğa Gözlem Topluluğu, İzmirliyle Körfez'de kuş gözlemi yapıyor, Gediz Deltası'na gezi düzenliyor. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Kuş Gözlem Topluluğu, Karaburun Önemli Kuş Alanı'na kuş gözlemine gidiyor. Orhanlı köyünde yaşayan kuş gözlemcileri Karakoç Vadisi'nde doğa yürüyüşü ve kuş gözlemi yapıyor.

Denizli

Pamukkale Üniversitesi Kuş Gözlem Topluluğu, Işıklı Gölü'ne kuş gözlemine gidiyor.

Erzurum

Erzurum Turizm Elçileri Derneği, Anadolu'nun Zirvesinde Kuş Cenneti Projesi kapsamında Tortum Gölü'ne kuş gözlem gezisi düzenliyor.

Çanakkale

Troya Kuş Gözlem Topluluğu Papaz plajına kuş gözlem gezisi düzenliyor.

Şanlıurfa, Birecik

Doğa Kültür ve Yaşam Derneği, Güney Fırat Vadisi'nde kuş gözlem gezisi düzenliyor.

İstanbul

İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu Üsküdar'daki Çamlıca Tepesi ve Beykoz'daki Toygar Tepesinde göçmen kuşların göçünü izleyip, kuş gözlemciliğini ve göçmen kuşlar için Toygar Tepesi'nin önemini İstanbullulara anlatıyor.

Bolu

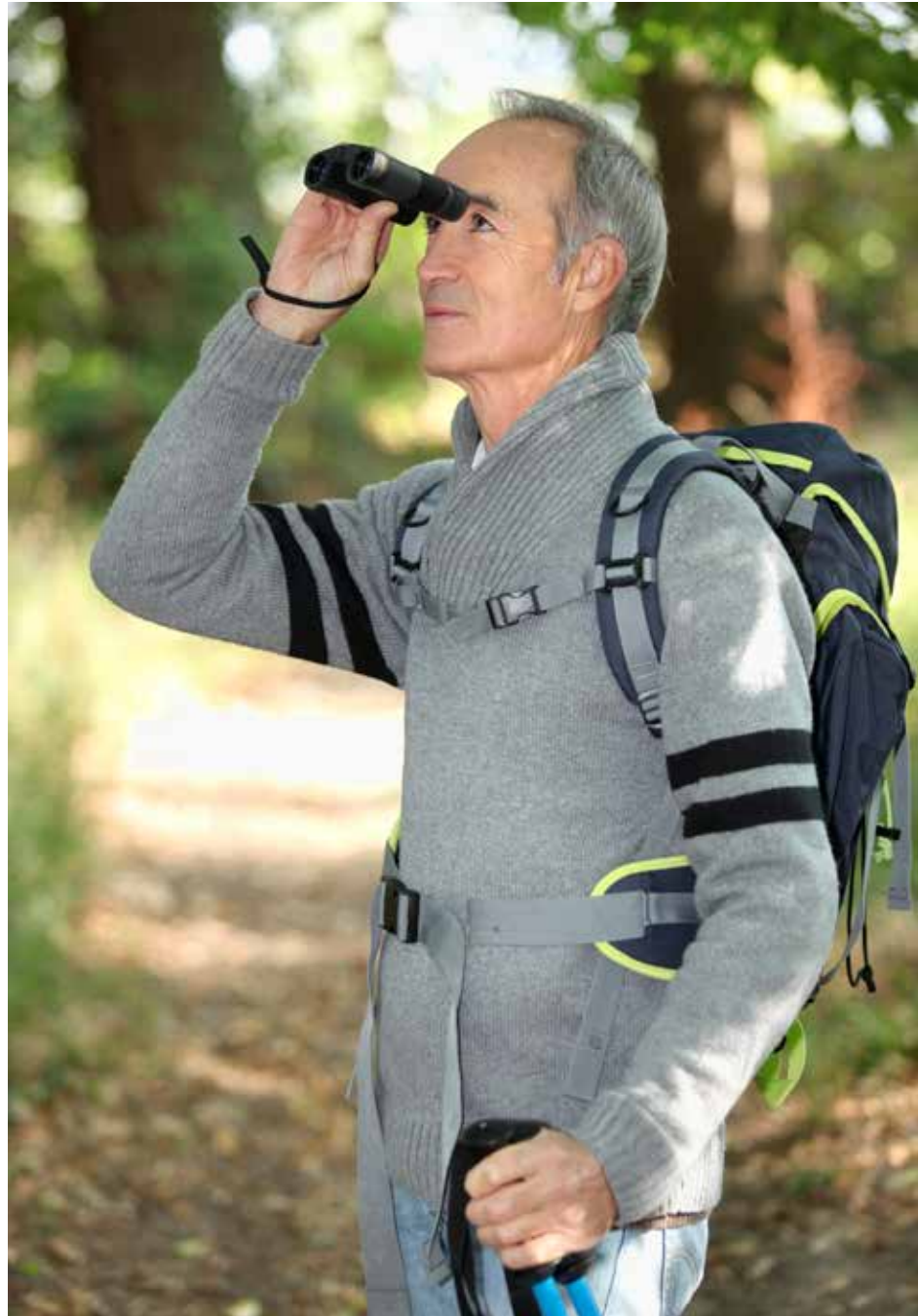
İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu, 2 Ekim Pazar günü Bolu ormanlarında kuş gözlemine gidiyor.

Edirne

İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu, Enez Deltasına kuş gözlemine gidiyor.

Balıkesir, Ayvalık

Ayvalık Kuş Gözlem Topluluğu tekne ile denize açılıp sayım yapıyor.

KIRMIZI
BEYAZ

76

otomobil

AUDI'NİN KALBI:

AUDI FORUM INGOLSTADT

Otomobil sadece otomobil değildir. O aynı zamanda içine türlü hayallerin, tekniğin ve geçmişin sığıdığı büyümlü bir bileşimdir. Otomobilden anlamak da sadece teknik kısımlar hakkında bilgi sahip olmakla sınırlanacak bir şey değildir. Otomobil dünyasına yaptığımız sıradışı yolculukları bu sayımızda Audi Forum Ingolstadt ve bünyesindeki “mobile museum” ile sürdürüyoruz.

KIRMIZI
BEYAZ

77

otomobil

Yollarda gördüğünüz Audi araçların müşterilerine ilk olarak teslim edildiği yeri merak ettiniz mi?

Çok merak ettiyseniz Almanya'nın Baviera eyaletindeki Ingolstadt'a doğru bir yolculuğa çıkmanız gerekiyor. Tekniğin yollara meydan okuması şeklinde özetlenebilecek Audi felsefesini yansıtan Audi Forum Ingolstadt dün ve bugünü bir arada sunan dinamik bir merkez hüviyetinde...

1899'DA BAŞLAYAN TUTKULU HİKAYE

Bünyesinde "mobile museum" yani araba müzesini de barındıran Audi Forum Ingolstadt'a doğru yolculuğa hazırsanız Audi'nin hikayesiyle yol alabiliriz. Audi'nin hikayesi 1899 yılında August Horch'la başlıyor. August Horch, ilk otomobilini 1901 yılında tasarlamış. Ortaklıklarla kurulan bu yapıda Horch kendi ismini kullanamayınca dinle anlamına gelen Horch kelimesinin Latince karşılığı olan Audi ile devam etmiş. Dinle kelimesinin markanın özü olduğunu söylemek de mümkün. Çünkü Audi geleneksel çizgisini müşterilerini dinleyerek oldukça cesur ve modern tasarımlara başarıyla adapte edebiliyor. Yaşanan ticari gelişmeler markanın bugün bilindiği şekline taşınmasına eşlik eder. 1932 yılında Audi, Horch, DKW ve Wanderer şirketleri ile birleşir. Audi'nin dört halkası da işte bu dört şirketi temsil eder.

Aradan geçen yıllarda sağlamlık kadar estetik de önem kazanır. Kaliteye odaklanan araba dünyası modayı da göz önünde bulundurmak zorundadır. Bu süreç bazı markaları tarihe gömmüş olsa da Audi yeni tasarımlarıyla bu süreçten alınının akıyla çıkmayı başarır. Markanın başarılarla dolu geçmişi bir nostaljiden ötesini içinde barındırmaktadır. Geçmişin çizgileri geleceğe dair ipuçları verir. Audi'de durum tam olarak budur. Audi farklı segmentlerdeki otomobilleriyle resm-i geçit yapar. Müzede gördüğünüz bazı otomobillerin bugün de üretiyor

olmasını candan dilersiniz. Oysa geçmişin ülkesine ait hoş hatıralar olarak görmek zorundasınızdır.

Audi Forum Ingolstadt Audi'nin hareketli merkezi olarak faaliyet gösteriyor. Oraya sipariş verdiğimiz bir Audi'yi teslim almak için de gidebilirsiniz, restorantında damak tadınıza uygun sipariş vermek için de... Araba sizin için tutkuysa yemeği bir kenara bırakıp yüzyılın içinde süzülüp gelen modelleri izlemeyi tercih edebilirsiniz.

MARKANIN KALBİNİN ATTIĞI YER

Müzenin de yer aldığı Audi Forum Ingolstadt, markanın felsefesinin dolaysız bir ifadesi ve Audi dünyasının büyüleyiciliğini duyurmak için etkili bir ortam olarak kurgulanmış. Müşteri Merkezi, "Audi museum mobile", açık, şeffaf bir mimariye sahip "Pazar ve Müşteri" binası ve geniş Piazza kendine özgü bir havaya sahip. Tüm bu etkileyici ayrıntılara karşın Audi Forum Ingolstadt, esas itibarıyla vurgunun insanlar üzerinde olduğu, yılın her zamanında açık bir buluşma yeri olarak anılmayı tercih ediyor. Mekana canlılık sağlayan geçici sergiler Audi dünyasını farklı katmanlarla tecrübe etmenizi sağlıyor. Kültürel etkinliklerle zenginleşen etkinlik seçenekleriyle Audi markasının özünü oluşturan ruhun aktarımı amaçlanıyor.

Farklı ziyaret amaçlarıyla Audi Forum Ingolstadt'a gelen kişiler için bastırılan rehber kitapçık ile ziyaretçilerin işleri kolaylaştırılıyor. Mekanın mimari tercihinde Audi'nin iddiasını hissetmek mümkün. Kalıcılık ve değişim tıpkı Audi modellerinde olduğu gibi binada da kendini hissettiriyor. Sanki yüzyıllardır orada duruyor gibi hissettiren bir bina ve sürekli yenilikler denemeye hevesli yeni yetme bir delikanlı. İşte bu iki bakış açısı birbirini tamamlıyor. Araçların yıllara ve tarihi bağlama göre yerleşmiş ve sürüş teknikleriyle ilgili bilgilerin yan yana durması hareketin hiç bitmeyeceğinin işaretleri sayılabilir.

Müze, günümüzdeki AUDI AG'nin şirket tarihçesi ile birlikte otomobil sanayinde son yüzyılda yaşanan teknolojik ilerlemelere odaklanıyor. Sergilenenlerin kendilerine özgü ekonomik ve sosyal çevreye entegre edilmiş olması museum mobile müzesini sadece teknik bir müzeden çok daha fazlasını yapıyor. Bu müze ziyaretçilere otomobilin tüm tarihinde bir tur yaptırmakla kalmıyor, radikal değişikliklerin yaşandığı 20. yüzyıla büyüleyici bir bakış da sunuyor. Bu aynı zamanda yüzyıl içinde değişen estetik bakış açısına da kuş bakışı göz atmayı sağlıyor.

BAŞTAN UCA TECRÜBE

“museum mobile” kısmındaki keşif turları Audi'nin derinliklerine nüfuz etmeniz için iyi bir fırsat sunuyor. Kaporta atölyesi, boyahane, rüzgar tüneli, tasarım, motor sporları, yeni teknoloji. Tur programı bu ilgi alanlarıyla geniş bir yelpazeye yayılıyor. Audi museum mobile müzesinde, gruplar ve çocuklar için özel turlar düzenlenerek Audi markasını ve ortaya çıkardığı arabaların üretim ve tasarım sürecindeki tecrübeler sunuluyor.

SERGİLERDE YAŞAYAN İHTİŞAMLI GEÇMİŞ

Sürekli sergiler, “museum mobile”ın en önemli bölümü olarak niteleniyor. Giriş katından asansör 3. kata çıkararak bir “zaman makinesi” gibi turun başladığı 1899 yılına geri götürüyor. Büyülü bir yolculuk işte tam burada başlıyor.

Sürekli serginin 1899-1945 ve 1946- 2000 yıllarını kapsayan iki düzeyi yedişer bölgeden oluşuyor. Her bir bölge belli bir çağ hakkında bir genel bilgi sunuyor; metinler ve görüntüler otomobiller, teknoloji ve toplum arasındaki ilişkileri belirtiyor. Burada teknik bilgilerin araba haline gelmesine tanık oluyorsunuz. Araba tarihine olan ilginize göre burada geçireceğiniz zaman farklılık gösterebilir. Çok uzun bir süre burada kalmak da isteyebilirsiniz.

TEKNOLOJİ GALERİSİ

Sergilenen ürünler, sürekli serginin en dikkat çekici kısmını oluşturuyor. 80'den fazla otomobil ve motosiklet şirketin tarihçesini gözler önüne seriyor. Bunların en önemli prototipler olan 14 adedi, bu ürünleri sürekli olarak binanın her bir katından geçiren bir konveyörün üzerinde yer alıyor. Örneğin 1932 yılındaki birleşme ile Auto Union firmasının meydana gelmesi gibi dört halkalı şirketin geçmişindeki önemli olaylar, multimedya sunuşları ile anlatılarak tarihe tanıklık etmeye imkan tanıyor. Bunlara ilaveten, interaktif olarak sergilenen ürünlerin yer aldığı teknoloji galerisi otomobilin gelişmesi sırasındaki önemli kilometre taşları hakkında bir genel bilgi sunuyor.

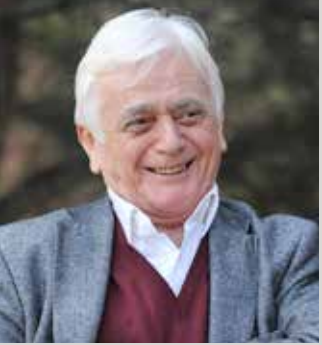
Audi dünyasına derinlemesine bakış atacağınız Audi Forum Ingolstadt mükemmelliğe olan tutkuyu gözler önüne seren mimari bir şaheser.

TARİHİN TALİHİ:

MEHMET GENÇ

Mehmet Genç ilim âleminde adeta bir efsane gibi dilden dile aktarılan doktora macerası ve Osmanlı tarihinde açtığı yepyeni ufuklarla zihinlerde yer etmiş değerli bir tarihçimizdir. Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi kitabının girişinde yazdığı “Hac Yolunda Bir Karınca” başlıklı yazısı kendisinin tarih araştırmacılığına bakış açısı ve akademik serüveni hakkında önemli ipuçları verir.

1934 yılında Artvin’de dünyaya gelen Mehmet Genç ilk eğitimini büyük zorluklar içinde tamamlar. Bu yıllarda tarihi hiç sevmediğini matematik dersini ise büyük bir ilgiyle takip ettiğini belirten Genç, tarihi ancak İstanbul’la liseyi okumak için geldiğinde sever. Haydarpaşa Lisesi’nde “leyli-meccani” okur, orada devrinin büyük fikir adamı ve tarihçisi Nihal Atsız ile tanışır ve bir süre sonra da ahablık kurar. O sıralarda milliyetçi duyguların saikiyle sosyal ilimlere de ilgi duymaya başlar. Lise bittikten sonra üniversite için bir karar vermesi gerekir. Okulu bitirdiğinde hemen iş hayatına atılmak için 1954’te Mülkiye’ye girer ve orada Sezai Karakoç’tan Mehmed Şevket Eygi’ye, Cemal Süreya’dan Mete Tunçay’a kadar çok geniş bir yelpazede dostluklar kurar. Ancak onun en iyi dostu, “Onunla kurduğum dostluğu daha sonra kimseyle kuramadım” dediği Erol Güngör’dür.

Mülkiye’yi bitirdikten sonra Anadolu’nun çeşitli yerlerinde bir süre kaymakam vekilliği yapan Genç, 1960 yılında Osmanlı iktisat tarihinin duayenlerinden Ömer Lütfi Barkan’ın asistanı olur ve birlikte çalışmaya başlar.

Barkan arşiv belgeleri üzerinden çalışmalar yapıyordu. Mehmet Genç eski yazı bilir bilmesine ama, bu belgelerdeki yazılar onun bildiği “kitap yazıları”na hiç mi hiç benzemez. O, Max Weber’den hareketle birtakım sosyolojik genellemeler peşindedir. Bu belgelerden hareketle genellemeler yapmak için en az 100 sene yaşamak gerekir.

Derin bir buhrana düşen Mehmet Genç, kendisine doktora tezi olarak “Sanayi Devrimi karşısında Osmanlıların nasıl bir tavır aldığını araştırmanın peşine düşer. 19. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu topraklarına gelen seyyahların kaleme aldığı seyahatnameleri inceler ilkin. Ama Batı literatüründen umduğunu bulamaz ve bir umman olarak tasvir ettiği arşive girer. En başta arşive girmekten korksa da üç ay gibi kısa bir sürede her türlü yazıyı okuyabilecek seviyeye ulaşır. Binlerce vergi defterini adeta samanlıkta iğne arar gibi okur, araştırır, inceler. Ortaya çıkan sonuç ise bir hayal kırıklığıdır. Çünkü “bütün sektörlerde 19. yüzyılın başlarından itibaren vergi kalemlerine ait gelir rakamları hiç değişmiyordu.”

İşte Mehmet Genç'in asıl macerası da bundan sonra başlar. Tezini yazmayı bir kenara bırakıp bu rakamların neden hiç değişmediğinin peşine düşen Genç o gün bugündür hala Osmanlı Arşivi'nde keşifler peşinde koşuyor. Problemleri çözmekte zorlandığı anlardaysa Wagner'in operaları yetişiyor imdadına...

Uzun çalışmalar sonucu ortaya koyduğu Osmanlı ekonomi modeli, "Osmanlı gerilemesi" adı verilen paradigmayı yerle bir eden araştırmaları, genç araştırmacılara olan yardımsever ve babacan tavırlarıyla Mehmet Genç Osmanlı dünyasının pırlıtlı gökyüzünde yepyeni ufuklar açmaya devam ediyor.

KIRMIZI
BEYAZ

82

sinema

Oscar'a uzanan bir yolculuk:

KELEBEĞİN RÜYASI

Yönetmen - Senaryo: Yılmaz Erdoğan

Senaryo: Tarık Tufan, Mahmut Fazıl Coşkun

Oyuncular: Kıvanç Tatlıtuğ (Muzaffer Tayyip Uslu),
Mert Fırat (Rüştü Onur), Yılmaz Erdoğan (Behçet
Necatigil), Belçim Bilgin (Suzan Ozsoy), Farah Zeynep
Abdullah (Mediha Sessiz), Taner Birsal (İsmail Uslu),
Ahmet Mümtaz Taylan (Zikri Özsoy).

Görüntü Yönetmeni: Gökhan Tiryaki

Kurgu: Bora Göksingöl

Müzik: Rahman Altın

İnce hastalık denirmiş vereme... Çok üzülenlerin verem olmasından korkulmuş ve şairlerde de bu ince hastalık görülürmüş. Kelebeğin Rüyası şiirle veremin dansını sinema perdesine taşıyan bir eser. Yılmaz Erdoğan'ın yazıp yönettiği film hayata erken veda etmek zorunda kalan Zonguldaklı iki genç şairin hayatını konu alıyor.

Kıvanç Tatlıtuğ, Belçim Bilgin Erdoğan ve Mert Fırat'ın oynadığı Kelebeğin Rüyası, beyaz perdede 21 hafta ziyaretçilerini ağırladı. İki milyondan fazla kişi bu filmi izledi. Hatta dünyaca ünlü aktörlerden de bu filmi izleyip beğendiğini ifade edenler oldu. Türkiye'de sadece gişe başarısı elde etmeye odaklanan filmlerin arasından sıyrılan Kelebeğin Rüyası aynı zamanda faazla bilinmeyen bir hikayenin etrafında ördüğü kozayı ustalıklı ipek haline de getirmiş oluyor.

Kelebeğin Rüyası Zonguldak'ta geçiyor. Kara elmas olarak anılan kömürle birlikte çehresi değişmeye başlayan bu şehirdeki iki genç şairin hayatlarına odaklanıyor. Rüştü Onur ve Muzaffer Tayyip Uslu memuriyetlerini sürdürürken edebiyata da ilgi duyan iki genç şairdir. Dünyada savaş Türkiye'de ise karamsar bir hava vardır. 1940'lı yıllarda yaygın olarak görülen verem de tüm bunların üzerine geliyor. Belediye başkanının kızı Suzan'ın Zonguldak'a geri gelmesiyle gelişen hikaye arkadaşlığı, heyecanı ve beklenen kötü bir akıbeti şiirsel bir tonda anlatıyor.

Türkiye'nin Oscar Ödülleri için aday gösterdiği film ön elemeyi geçebilirse Yabancı Dilde En İyi Film kategorisinde Türkiye'yi

temsil edecek. Kelebeğin Rüyası gerek çekim teknikleri gerek hikaye anlatımı alanlarında başarılı bir performansa sahip. Yönetmenlik, müzik ve sanat yönetimindeki uyum etkileyici bir hikâye ile bir araya gelince güzel bir film oluşturuyor.

Yılmaz Erdoğan'ın yazıp yönettiği şiirsel hayatı konu alan Kelebeğin Rüyası'nda başrolleri Kıvanç Tatlıtuğ ve Mert Fırat'ın paylaşıyor. Yılmaz Erdoğan aynı zamanda şairlerin Mehmet Çelikel Lisesinde edebiyat öğretmeni olan Behçet Necatigil'i canlandırıyor. Filmin çekimleri Zonguldak, Ereğli, Heybeliada, Büyükkada, Uşak ve İstanbul'da gerçekleştirilmiş. Farklı çekim yerlerinin tercihi dönemin havasını yansıtmak için daha zengin bir seçenek sağlamış.

Öte yandan Kelebeğin Rüyası'nın film müziği de ödüle aday. Film müziklerini besteleyen Rahman Altın da, World Soundtrack ödüllerinde aday olarak açıklandı.

Yılmaz Erdoğan'ın Oscar yolculuğu Kelebeğin Rüyası'nın milyonlarca seveniyle devam ediyor. Bir defa da bu gözle izlemek güzel olabilir.

DİJİTAL DÜNYANIN BÜYÜLÜ TOPRAKLARI

SİLİKON VADİSİ

Haziran ayının ortasında, bir kaç günlük bir gezi için San Francisco'daydım. Teknolojinin başkentine yaptığım bu seyahatte Silikon Vadisi'ni oluşturan dinamikleri anlamaya çalıştım.

Deniz Ergürel

Teknoloji Yazarı ve Medya Derneği Genel Sekreteri

Şehir merkezindeki otelime vardığımda yaptığım ilk iş odamın manzarasını Instagram'la çekip, sosyal ağlar üzerinden paylaşmak oldu. Fotoğrafımı Facebook'ta gören eski bir dostum bana mesaj attı, meğer o da şehirdeymiş. Bu sayede bir kaç yıl sonra birbirimizi görme imkanı yakaladık.

Eğer bundan 10 sene önce bu şehre gelseydim, ancak filmli makinamla fotoğraf çekebilecek onu da Türkiye'ye döndüğümde bir fotoğrafçıda bastırabilecektim. Büyük ihtimalle o fotoğrafı görecektir kişi sayısı da çok sınırlı olurdu.

Nereden nereye gelmişiz...

Aslında çok uzak zamanlar da değil, şunun şurası 2000'lerin başından bahsediyorum...

O yıllar bir çoğumuz için, dijital fotoğraf makinasının bir lüks, Wi-Fi internet bağlantısının bir ütopya, e-mail'in ise kartvizitlerde pek de yerinin olmadığı yıllardı... Sosyal medya kelimesi ise daha telaffuz bile edilmiyordu.

Sadece 10 yıl önceki hayatımızın, şimdi buğulu bir nostaljiye dönüşmesi dünyada değişen büyük dinamiklerin bir sonucu. İş yapma modelleri, haberleşme, eğitim, ticaret, yatırım ve yaşamımızın daha nice alanı müthiş bir değişimden geçiyor.

**KIRMIZI
BEYAZ**

85

teknoloji

Facebook gibi sayısız dev şirkete ev sahipliği yapan Silikon Vadisi ise dünyanın teknoloji başkenti olarak tanımlanabilir.

Mesela...

2012 yılında, 140 bin çalışanlı fotoğraf firması Kodak iflas koruma talebi için ABD hükümetine başvuru yaparken, sadece 13 çalışanlı dijital fotoğraf paylaşım platformu Instagram, Facebook tarafından bir milyar dolara satın alındı.

İşte bu durum, günümüzde bilgi ekonomisinin, üretim ekonomisine üstün geldiğinin en önemli işareti.

BEDAVA EKONOMİSİ

Yapılan araştırmalara göre ABD'de fiziki ürün üreten işlerde çalışan Amerikalıların nüfusa oranı 2. Dünya Savaşı döneminde %40 civarındayken bugün bu oran sadece %9'a düşmüş durumda.

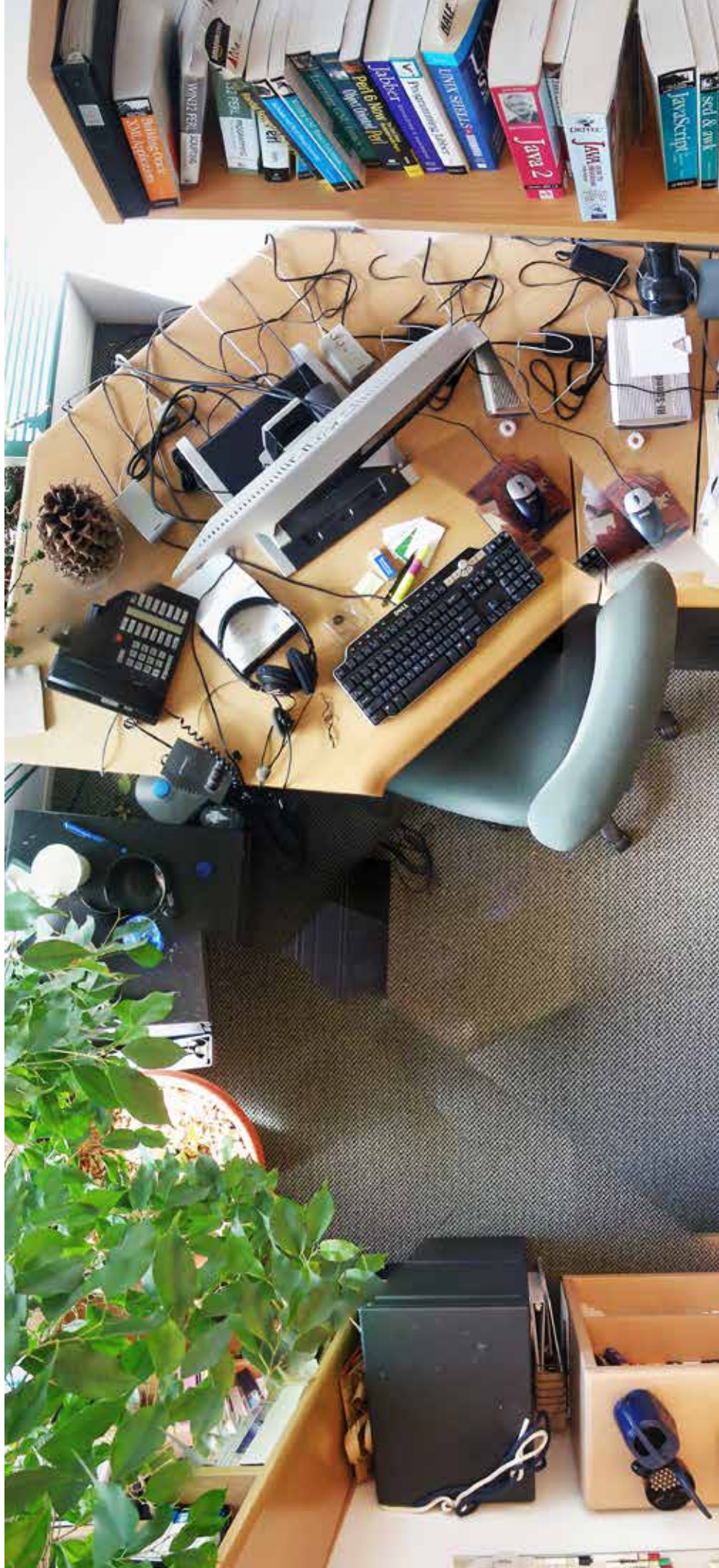
Üretim, ucuz maliyetli Çin, Vietnam, Tayland vs. gibi ülkelere kayarken, Amerikalılar değer ve marka üreten alanlara yöneliyorlar.

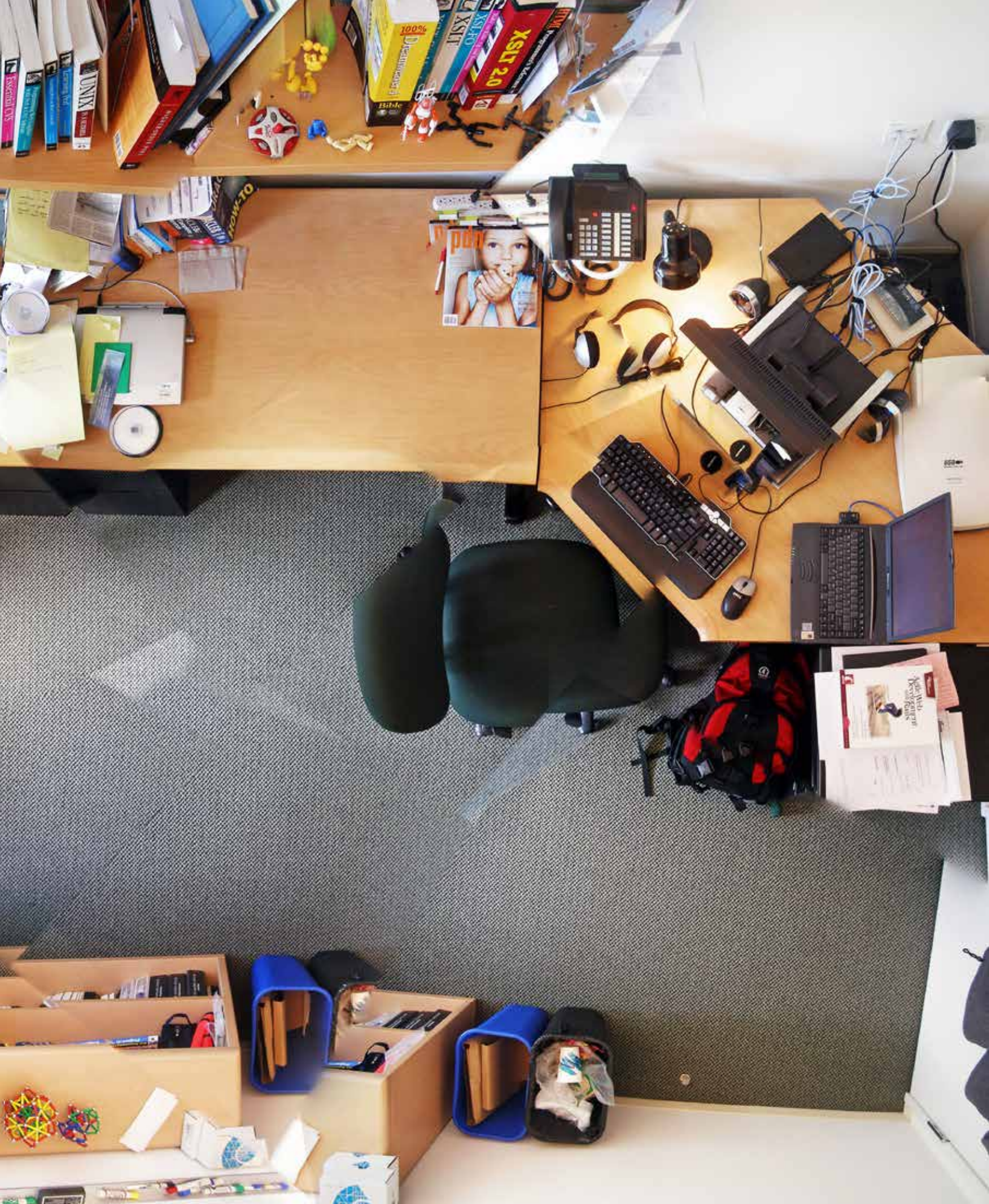
Bir de internetin yaygınlaşmasıyla birlikte ortaya çıkan "bedava" ekonomisi var.

Bugün kullandığımız neredeyse tüm popüler dijital servisler (sosyal ağlar, e-postalar, bloglar, resimler, videolar, uygulamalar vs.) bedava. Bu sayede daha çok insan bu servisleri kullanıyor.

"Bedava" olan Facebook dünyada bir milyar insana ulaşıyor. Bu bir milyar kişi her an "gönüllü" olarak içerik üretip muazzam bir veri tabanı oluşturuyor. Bu veri tabanı da pazarlama şirketleri, reklamcılar, ürün geliştiren şirketler hatta toplumun nabzını tutmak isteyen siyasetçiler için bir reklam alanı olarak sunuluyor. Bu muazzam veri kaynağını elinde tutan Facebook, yeni dünyanın en önemli güç merkezlerinden birisi haline geliyor.

Facebook gibi sayısız dev şirkete ev sahipliği yapan Silikon Vadisi ise dünyanın teknoloji başkenti olarak tanımlanabilir. 2012 yılında bölgeye yapılan risk sermayesi yatırımının miktarı 7 milyar doları geçiyor. Bu rakam Türkiye'de aynı yıl yapılan risk sermayesi yatırımının yaklaşık 100 katı. Bu kadar büyük yatırım çeken bir bölgenin elbette farklı bir özelliği olmalı!

Silikon Vadisi'ni girişimcilik açısından bir cazibe merkezi haline getiren bir diğer önemli unsur ise San Francisco'nun oldukça liberal düşüncede bir eyalet olması.

SAN FRANCISCO'NUN KERAMETİ

San Francisco'nun güneyinde yer alan Santa Clara Vadisi, nam-ı diğer Silikon Vadisi olarak biliniyor. Bu ismi ilk olarak 1970'li yıllarda telaffuz eden kişi ise Amerikalı gazeteci Dan Hoefler. Hoefler'in silikon vadisi adını kullanmasının sebebi çip üreticilerinin çoğunlukla o bölgede faaliyet göstermesiydi. Yıllar geçtikçe popülerleşen bölgede yüksek teknoloji ve internet sektörünün dev firmaları yerini aldı. Bu firmalar arasında Intel, Cisco, Google, HP, Apple, Microsoft, Oracle ve Facebook gibi milyar dolarlık devler ve sayısız milyon dolarlık şirketler vardır. Bu şirketler dünyanın teknoloji gündemini ve geleceğini yönlendirirler.

Bu dev firmaların Silikon Vadisi'nde yaşam alanı bulmasının en önemli sebeplerinden birisi üst düzey eğitim veren üniversitelerin varlığı.

Stanford, Berkeley gibi üniversiteler verdikleri üstün eğitim kalitesiyle muazzam bir insan kaynağı oluşturmaktalar. Bu okullarda okuyan yetenekli öğrenciler, daha eğitim aşamasındayken araştırma projelerinde görev alarak mezun olmadan iş bulma veya kendi işini kurma imkanı yakalıyorlar.

Türkiye'de mezun olan bir öğrencinin önce askerliğini aradan çıkarayım sonra iş hayatına atılırım demesi ne kadar doğalsa eğitimi bu bölgede tamamlamış bir gencin de farklı bir fikir geliştirerek kendi şirketini kurmak istemesi o kadar doğal. Girişimcilik kültürü, Silikon Vadisi'ni oluşturan dinamiklerin başında geliyor.

KAYBETMEK DE OYUNA DÂHİL

Kazanmak kadar kaybetmenin de oyunun kuralı olarak kabul edildiği bir kültür bu. Eğer bir fikir başarısız olursa hemen bir başka fikri hayata geçirmek bu iş kültürünün önemli bir parçası. İnsanlar kayıplarından dersler çıkarıp yollarına devam ediyorlar. Büyük bir girişimcilik ekosistemi olan Silikon Vadisi'nde tecrübe paylaşımı da oldukça önemli. İnsanlar şirketlerini büyütme için danışmanlık almaktan çekinmiyor, danışmanlar da hem fikirleri hem de çevreleri ile o girişimi büyütme için elinden geleni yapıyor. Çok önemli bir şirketin CEO'sunu bir sabah Starbucks'ta oturmuş kahve içerken görebileceğiniz, önemli bir yatırımcıya kolay ulaşabileceğiniz, yatay iletişimin yaygın olduğu bir iş anlayışı mevcut.

Silikon Vadisi'ni girişimcilik açısından bir cazibe merkezi haline getiren bir diğer önemli unsur ise San Francisco'nun oldukça liberal düşüncede bir eyalet olması.

19. yüzyıldaki "Altına Hücum" akımı ile dünyanın dört bir tarafından gelen göçmenler şehrin liberal düşünce temellerini oluşturmuş. Kanunlara ve diğer kişilerin haklarına saygılı olduğunuz sürece toplumdan dışlanmıyorsunuz. Kişisel hayattaki tercihlerinizin çok da bir önemi yok. Dünyanın en büyük teknoloji şirketi Apple'ın sloganının "Think Different" yani "Farklı Düşün" olması bu açıdan önemli bir detay.

İSİMLER İSPANYOLLARDAN MİRAS

Kültürel anlamda kimseye baskı yapılmıyor. Örneğin bundan bir kaç yüzyıl önce Meksikalılara ait olan bu topraklarda hala bazı yerlerin adının İspanyolca olduğunun altını çizmek gerek. Örneğin Facebook'un merkezi Palo Alto, İspanyolca bir kelime ve "uzun çubuk" anlamına geliyor. Amerikalılar şehirdeki Santo Clara, Vallejo, Los Gatos, Los Altos kasabalarının isimlerini de İngilizce yapmayı düşünmemişler. Şehrin içerisinde yer alan Çin, İtalyan veya Rus mahalleleri kültürel bir zenginlik olarak değerlendiriliyor.

Facebook'un merkezi Palo Alto, İspanyolca bir kelime ve "uzun çubuk" anlamına geliyor.

KÜLTÜR-SANAT AJANDA:

KIRMIZI
BEYAZ

90

kültür-sanat

İstanbul Modern Sanat Müzesi

EROL AKYAVAŞ - RETROSPEKTİF

İstanbul Modern'in düzenlediği Erol Akyavaş – Retrospektif sergisi, sanatçının 1950'li yıllarda başlayan ve 1990'lı yılların sonuna uzanan yarım asırlık sanatsal birikiminin bir dökümünü çıkartıyor. 1 Aralık'a kadar ziyaret edilebilecek sergi, Akyavaş'ın Doğu-Batı sanat ve kültür dünyası arasında kurduğu kendine özgü sentezi, zaman içinde dönüşüm geçiren, tuval üzerindeki perspektif ve mimari düzenlemelerini, insan figürünü merkez aldığı bilinçaltı arayışlarını ve son döneminde dünyanın farklı kültürleri ile hesaplaşmalarını geniş bir çeşitlilik içerisinde bir araya getiriyor. Yaklaşık 290 yapıtlık seçki, Akyavaş'ın modern ve çağdaş sanat arasında üstlendiği öncü ve yaratıcı kimliğe vurgu yapıyor.

Türkiye'de doğan, Avrupa ve Amerika'da mimarlık ve sanat eğitimi alan, Doğu sanatlarına ve özellikle de İslam sanatına duyduğu ilgi ile tasavvuf geleneğini sanatının merkezine yerleştiren Erol Akyavaş'ın çalışmaları, 2. Dünya Savaşı sonrası iyice belirginlik kazanan Batı dışı modernlik arayışlarının en yetkin örneklerinden birini oluşturuyor.

Sakıp Sabancı Müzesi

Sergi: ANISH KAPOOR SERGİSİ

Akbank'ın işbirliğinde dünyaca ünlü sanatçı Anish Kapoor Türkiye' deki ilk geniş kapsamlı heykel sergisini Sakıp Sabancı müzesi'nde açtı. Akbank'ın 65. Yıl kapsamında sponsor olduğu sergide, Anish Kapoor'un eserleri 5 Ocak 2014'e kadar Sakıp Sabancı Müzesi 'nde ziyaret edilebilecek. Sir Norman Rosenthal 'in küratörlüğünü yaptığı sergi sanatçının mermer, kaymaktaşı gibi malzemelerle yapılan, çoğu daha önce sergilenmemiş taş eserlerine odaklanan ilk sergi olma özelliği taşıyor. Gök ayna ve sarı gibi heykel mimari mühendislik ve teknolojiyi bir araya getiren ikonik eserleri içeren sergi, Sakıp Sabancı Müzesi'nin galerileri ve bahçesinde ziyaretçileri bekliyor.

SALT Beyoğlu - SALT Galata

VADEDİLMİŞ BİR SERGİ

Gülsün Karamustafa'nın Türkiye'de ve uluslararası platformda bugüne kadar düzenlenen en kapsamlı sergisi Vadedilmiş Bir Sergi, SALT Beyoğlu ve SALT Galata'da yer alıyor. 5 Sanatçının Vaat Edilmiş Resimler (1998-2004) serisinden esinlenen sergi adı, bu büyüklükte bir projenin zamanının geldiğine işaret ederken, Karamustafa'nın iki farklı sanatsal varoluş biçiminin; resimlerinin ve avangart sanat pratiğinin buluşma noktasının da altını çiziyor. Sergi, sanatçının 70'lerin sonundan günümüze kadar devam eden işlerini içeriyor.

Ziyaretçinin isteğine göre hareket ettirebildiği metal sepetlere yerleştirilmiş renkli yorganlardan meydana gelen Mistik Nakliye enstalasyonu (1992, 3. İstanbul Bi-enali), Karamustafa'nın kariyeri boyunca uğraştığı hareketlilik (göç, zorunlu göç, yerinden edilme, kaçma, yer değiştirme) fikrinin en ikonik örneğini oluşturuyor.

CONTEMPORARY İSTANBUL

Contemporary İstanbul jürisi tarafından seçilen ulusal ve uluslararası galerilerin katılımıyla oluşan ve çağdaş sanatın sunulduğu bir uluslararası çağdaş sanat buluşması 7-10 Kasım tarihleri arasında gerçekleşecek. Contemporary İstanbul'un konferans serisi CI Dialogues 24-26 Kasım tarihlerinde İstanbul Kongre Merkezi'nde gerçekleşecek. Güncel sanata dair konuların uluslararası bir platformda tartışılacağı CI Dialogues; sanat profesyonellerini ve sanatseverleri Contemporary İstanbul çatısı altında buluşturacak.

İstanbul Kongre Merkezi

KIRMIZI
BEYAZ

91

kültür-sanat

ARTINTERNATIONAL İSTANBUL

16 – 18 Eylül 2013 tarihlerinde Dyala Nusseibeh'in koordinatörlüğü ve Stephane Ackermann'ın artistik direktörlüğünde gerçekleşecek ArtInternational İstanbul'a Türkiye'den 10, yurt dışından 51 galeri katılıyor. Viyana'dan Ursula Krinzinger, İstanbul'dan Leyla Tara Suyabatmaz, Dubai'den Isabelle van den Eynde ve New York'tan Leila Heller'den oluşan seçim komitesinin Avrupa, Amerika ve Ortadoğu'yu kapsayan geniş bir bölgede yaptıkları değerlendirme sonucu 61 galeri İstanbul'da sanatseverlerle buluşacak. Bunlar arasında Londra'dan Pace ve Lisson Gallery, Paris'ten Yvon Lambert, Berlin'den Arndt gibi çağdaş sanat tutkunlarını heyecanlandıracak galeriler de bulunuyor.

Meşrutiyet Caddesi No.65 Tepebaşı
Beyoğlu - İstanbul

13. İSTANBUL BİENALİ

İstanbul Kültür Sanat Vakfı tarafından düzenlenen 13. İstanbul Bienali, 14 Eylül Cumartesi günü kapılarını açıyor. 20 Ekim Pazar gününe kadar devam edecek olan 13. İstanbul Bienali, kamusal bir alan yaratma ve herkese ulaşabilme amacıyla, bu yıl ilk kez tüm ziyaretçiler tarafından ücretsiz gezilebilecek. Şair Lale Müldür'ün aynı adlı kitabından alıntılanan 13. İstanbul Bienali'nin başlığı "Anne, ben barbar mıyım?" sanat ve edebiyat, özellikle de şiir ilişkisini merkezine alıyor. İstanbul Bienali sergileri, 14 Eylül'den itibaren, Tophane'deki Antrepo no.3, Karaköy'deki Galata Özel Rum İlköğretim Okulu, İstiklal Caddesi üzerindeki ARTER ve SALT Beyoğlu ile İMÇ 5.Blok'taki 5533'te ücretsiz olarak gezilebilecek.

Küçükçekmece Belediyesi
Cennet Kültür ve Sanat Merkezi

İnsan Mevsimi / Erol Erdoğan

Yayınevi: **İz Yayıncılık**

İnsanın fitrat üzerine yaratılışı dünyanın farklılıklar üzerine kurulduğu anlamına gelir. Onun için insan mevsimler gibi rengârenktir. Doğal haliyle aylar, mevsimler, iklimler, coğrafyalar gibi olan insan, küçükken yakın çevresinin terbiyesi, büyürken edindiği korkular, yanlış eğitim, taraf olduğu ideolojiler sebebiyle farklılıklarını birer birer azaltır. Farklılıkların azalması fitrattan uzaklaşmak demektir. Böyle anlarda kişinin yeniden "insan mevsimi"ne dönmesi gerekir. İnsan mevsimi, dünyanın ilk mevsimidir.

Kitapta; Güz, Kış, Bahar, Yaz, Çocuk, Kedi, Oruç, İstanbul, İnsan başlıklı dokuz bölümde kırk dört yazı yer alıyor.

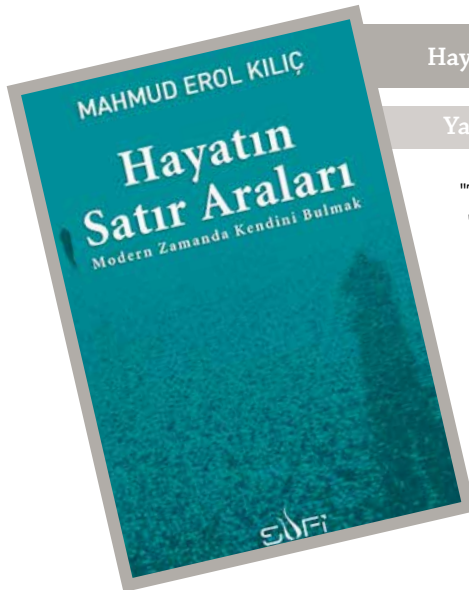
Sıradışı Bir Ödül Töreni / Mustafa Kutlu

Yayınevi: **Dergah Yayınları**

Günümüz edebiyatının en saygın isimlerinden biri olan Mustafa Kutlunun son hikâye kitabı Sıradışı Bir Ödül Bir Töreni adıyla çıktı. Kitap, Mustafa Kutlunun ironik üslubunu canlı bir biçimde yansıtıyor.

Bir kıyı kasabasında bulunan Türkiye Kafadanbacaklılar Derneği, kasabalarının adını duyurmak için şenlik yapacak ve bir ödül töreni düzenleyeceklerdir. Törende, sinemadan edebiyata, tiyatrodan arkeolojiye kadar pek çok alanda ödüller verilecektir. Modern zamanların dönüştürdüğü insan ve coğrafya ilişkisini bu sefer bir ödül töreni etrafında anlatan Mustafa Kutlu, yüz yaşına da gelse insanı bırakmayan bir dünyanın varlığını, kahramanlarını tek tek ödül almaları için sahneye çıkardığındaki hâleriyle, ironik bir dille anlatıyor.

Sıradışı Bir Ödül Töreni insanın dünyayla olan irtibatını benlik ve nefis üzerinden yeniden okumaya davet ediyor...

Hayatın Satır Araları / Mahmud Erol Kılıç

Yayınevi: **Sufi Kitap**

"Tasavvuf nedir?"

"Bugünün insanına neler söyler?"

"İnsanın özüne ve hakikate giden manevi eğitim nasıldır?"

Hayatın Satır Araları, bu ve benzeri soruların cevaplarını arayanlarla hasbihal eden bir kitap. Dervişlik yaşam algısının modern zamanların yaralarına nasıl merhem olacağını gösteriyor ve hayatın birçok alanını sufi bakış açısıyla yorumluyor.